

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BİLİM DALI**

**ROMANTİK İLİŞKİLERDE BİREYLERİN BENLİK
SAYGISI VE BAĞLANMA STİLLERİNİN İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BUSE KARABAŞAK

**Lefkoşa
Haziran, 2019**

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BİLİM DALI**

**ROMANTİK İLİŞKİLERDE BİREYLERİN BENLİK
SAYGISI VE BAĞLANMA STİLLERİNİN İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BUSE KARABAŞAK

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Gözde LATİFOĞLU**

**Lefkoşa
Haziran, 2019**

JURİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne;

Buse KARABAŞAK'ın 'Romantik İlişkilerde Bireylerin Benlik Saygısı Ve Bağlanma Stillerinin İlişkisinin İncelenmesi' başlıklı bu çalışma Mar 2019 tarihinde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı**İmza**

Üye (Jüri Başkanı): Doç. Dr. Könül MEMMEDOVA

.....

Üye : Doç. Dr. Umut AKÇIL

.....

Üye (Danışman) : Yrd. Doç. Dr. Gözde LATİFOĞLU

.....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

....../....../2019

Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL

Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Hazırlamış olduğum doktora tezimde, projelendirilmesinden sonuçlanmasına kadarki süreçte her türlü bilimsel ve akademik kurallara itina ile uyduğumu, tezimde yer alan tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, bilimsel yazım kurallarına uygun şekilde hazırladığım bu çalışmamda dolaylı veya doğrudan yaptığım her türlü alıntıyı kaynakçada gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden ibaret olduğunu taahhüt ederim.

..../...../2019

BUSE KARABAŞAK

TEŞEKKÜR

Yürüdüğüm bu yolda her zaman beni destekleyen, yanımda olan ve sevgisini hiç eksik etmeyen, değerli ailem annem, babam ve kardeşime, tüm aileme, bütün yardımları ve ilerlememde yardımcı fikirleri için sevgili görümcem Yrd. Doç. Dr. Buğçe Eminağa Tatlıcıoğlu'na ve her zaman yanımda olup beni cesaretlendirdiği için sevgili nişanlım Hüseyin Eminağa'ya en büyük teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca süreç boyunca yardımlarını esirgemeyen, değerli fikirlerini sunan ve bana destek olan başta Sayın Yrd. Doç. Dr. Gözde Latifoğlu hocama da teşekkürlerimi bir borç biliyorum. Yüksek öğrenimim süresince bana yardımda bulunan ve destek olan bütün hocalarıma ve arkadaşlarıma da saygıyla teşekkürlerimi iletiyorum.

Araştırmaya katılıp, değerli vakitlerini ayırarak içtenlikle ölçekleri yanıtlayan bütün katılımcılara da ayrıca teşekkür ediyorum.

Buse KARABAŞAK

ÖZET

ROMANTİK İLİŞKİLERDE BİREYLERİN BENLİK SAYGISI VE BAĞLANMA STİLLERİNİN İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

KARABAŞAK, BUSE

Yüksek Lisans, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gözde Latifoğlu

Haziran 2019, 116 Sayfa

Araştırmanın problem durumu, romantik ilişkilerde bireylerin benlik saygılarının ve bağlanma stillerinin ilişkisini incelemektir. Bu temel problem doğrultusunda, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak tarama deseniyle nicel bir araştırma ortaya konmuştur.

Araştırma, KKTC’ nin Girne, Lefkoşa, Mağusa ve Güzelyurt bölgelerinde yaşayan, tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş, yaşları 19 ile 60 arasında olan, ilişki yaşamış veya yaşamakta 326 kişi ile yapılmıştır. Ulaşılan sonuçlar SPSS programı ile analiz edilmiştir. Analizler için One Way ANOVA, One Sample T test ve Pearson Korelasyon Analizi teknikleri kullanılmıştır. Ulaşılan sonuçlar tablolar ve tabloların açıklanması şeklinde sunulmuştur.

Bu problemin ele alınmasındaki en önemli etken, çevredeki bireyler gözlemlendiği zaman düşük benlik saygısına sahip bireylerin ilişki süreçlerinin ne kadar yıpratıcı ve baskıcı olduğunun fark edilmesidir. Bağlanma stillerinin de ilişkiler üzerindeki önemi bilindiğinden ve bu konu üzerinde yapılacak olan araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünüldüğünden bu çalışma ele alınmak istenmiştir. Bu araştırmanın sonucunda psikolojik danışman ve psikologlara ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Benlik saygısı, bağlanma stilleri, benlik, yakın ilişkiler, romantik ilişkiler.

ABSTRACT**INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN INDIVIDUALS
AND INDIVIDUAL STYLES OF INDIVIDUALS IN ROMANTIC
RELATIONSHIPS****KARABAŞAK, BUSE****Master, Department of Guidance and Psychological Counseling****Thesis Supervisor: Asst. Prof. Dr. Gözde Latifoğlu****June 2019, 116 Page**

The aim of this study is to investigate the relationships between self-esteem and attachment styles in relationship. In line with this fundamental problem, a quantitative study was conducted using the Rosenberg Self-Esteem Scale, Experiences in Close Relationships Inventory and Personal Information Form.

The study was carried out in Kyrenia, Nicosia, Famagusta and Güzelyurt regions of the TRNC, who lived or lived between 19 and 60 years of age were randomly selected for each region. The results are analyzed with SPSS program. ANOVA and T test techniques were used for analysis. The results are presented in the form of tables and tables.

The most important factor in addressing this problem is the realization of how aggressive and repressive the relationship processes of individuals with low self-esteem when the individuals in the environment are observed. As the importance of attachment styles on relationships is known and the research to be made on this subject is thought to contribute to the literature, this study was aimed to be considered. As a result of this research, suggestions will be made about psychological counselors and psychologists.

Keywords: Self respect, attachment styles, ego, close relationships, romantic relationships.

İÇİNDEKİLER

JURİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.2.1 Alt Amaçlar.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sınırlılıklar.....	5
1.5. Tanımlar.....	5

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Benlik Kavramı	7
2.1.1. Olumlu ve Olumsuz Benlik Kavramı	7
2.2. Benlik İle İlgili Kuramlar	8
2.2.1. Freud'cu Kişilik Kuramı.....	8
2.2.2. Alfred Adler.....	10
2.2.3. Erik Erikson.....	10
2.2.4. Harry Stack Sullivan.....	13
2.3. Benlik Saygısı.....	15
2.4. Bağlanma	16
2.5. Bağlanma İle İlgili Kuramlar.....	16
2.5.1. John Bowlby Bağlanma Teorisi	16
2.5.2. Dörtlü Bağlanma Modeli	19
2.6. İlgili Araştırmalar	22

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	27
3.3. Veri Toplama Araçları.....	29
3.3.1. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği	29
3.3.2. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri	29
3.3.3. Kişisel Bilgi Formu	30
3.4. Verilerin Toplanması.....	30
3.5. Verilerin Analizi.....	31

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR.....	32
---------------------------	----

BÖLÜM V

TARTIŞMA	88
5.1. Tartışma.....	88

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	96
6.1. Sonuç	96
6.2. Öneriler.....	98
KAYNAKÇA.....	100
EKLER.....	108
Ek 1 – Kişisel Bilgi Formu.....	108
Ek 2 – Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği	109
Ek 3 – Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri – Iı	111
Ek 4 - Özgeçmiş	114
Ek 5 - Etik Kurul Raporu	115
TURNITIN (Orjinallik Raporu)	116

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Örneklemen sosyo-demografik verilere göre dağılımı.....	28
Tablo 2.Yaş değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili değişkeni için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları..	32
Tablo 3. Uyruk değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili değişkeni için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları..	34
Tablo 4. Eğitim değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	35
Tablo 5. Meslek değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma değişkeni için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	36
Tablo 6. Yaşanılan bölge değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova)sonuçları.	37
Tablo 7. Cinsiyet değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili değişkeni için bağımsız örneklem t – testi sonuçları.....	38
Tablo 8. Yaş değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova)sonuçları.	39
Tablo 9. Uyruk değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	41
Tablo 10. Eğitim değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	42
Tablo 11. Meslek değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	43
Tablo 12. Yaşanılan bölge değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	44
Tablo 13. Cinsiyet değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için bağımsız örneklem t – testi analizi sonuçları.	45
Tablo 14. Yaş değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	46
Tablo 15. Uyruk değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	49
Tablo 16. Eğitim değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	50

Tablo 17. Meslek değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) testi sonuçları.	51
Tablo 18. Yaşanılan bölge değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	52
Tablo 19. Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısı faktörü için t – testi sonuçları..	53
Tablo 20. Yaş değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	54
Tablo 21. Uyrak değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	57
Tablo 22. Eğitim değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	58
Tablo 23. Meslek değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	59
Tablo 24. Yaşanılan bölge değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	60
Tablo 25. Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için bağımsız örneklem t – testi sonuçları.	61
Tablo 26. Yaş değişkeninin benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	62
Tablo 27. Uyrak değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	64
Tablo 28. Eğitim değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	65
Tablo 29. Meslek değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	66
Tablo 30. Yaşanılan bölge değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.....	67

Tablo 31. Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için bağımsız örneklem t –testi sonucu.	68
Tablo 32. Yaş değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	69
Tablo 33. Uyruk değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	72
Tablo 34. Eğitim değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	73
Tablo 35. Meslek değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları.	74
Tablo 36. Yaşanılan bölge değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (anova) sonuçları. .	75
Tablo 37. Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için t – testi sonuçları.	76
Tablo 38. Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	77
Tablo 39. Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	78
Tablo 40. Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	79
Tablo 41. Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	80
Tablo 42. Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	80
Tablo 43. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	81

Tablo 44. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.	82
Tablo 45. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.....	83
Tablo 46. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu için korelasyon analizi sonuçları.....	84
Tablo 47. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu için korelasyon analizi sonuçları.....	85
Tablo 48. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu için korelasyon analizi sonuçları.....	86
Tablo 49. Bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişki için korelasyon analizi sonuçları.....	87

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsan yaşamının göz ardı edilemeyecek kadar büyük bir kısmını yakın ilişkiler şekillendirmektedir. Bu yakın ilişkiler arasında ise en önemli payı bireylerin fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçları düşünüldüğünde romantik ilişkiler oluşturmaktadır.

Sosyal ve biyolojik bir oluşum olan insanın, hayatını devam ettirebilmesi için bazı fizyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu ihtiyaçlarının giderilmesi sürecinde pozitif ya da negatif gelişmeler, bireyin uyum seviyesini etkilemektedir. Birey bu uyum sürecinde hem kendisine yönelik hem de çevresine yönelik tutumlar geliştirebilmektedir. Bireysel özellikleri, yaşam şartları, farkında olma seviyeleri, kendilik saygıları, karar verme şekilleri gibi “bireye ait” durumlar, yaşamlarını doğrudan veya dolaylı etkileyebilmektedir (Avşaroğlu ve Üre 2007).

Benlik algısı ilk olarak anne ve babanın çocuğa yönelik sözel veya sözel olmayan davranışları ile şekillenmeye başlar (Sayiner, Savaşan, Sözen ve Köknel, 2007). Kişinin geliştirdiği benlik kavramı hem soya çekim hem de çevrenin yapısıdır. Benlik kavramının oluşumunda sosyal çevrenin, bilhassa çocuk için önem dereceleri yüksek olan bireylerin anne – babanın tesiri büyüktür (Kaya, 1997).

Olumsuz bir benlik kavramı geliştiren bireyde kendi için güvensizlik duygusu gelişir. Kendisine olan benlik saygısı azalır. Birey kendini olumsuz kıymetlendirerek, kendisinden mutlu olmaz. Bireyin kendisi için olumlu bir kendilik kavramı geliştirmesi ve benlik saygısının yüksek olması için bireyin birlikte yaşadığı ailede bireyler arasındaki bağların güven verici, sevgi, hürmet, tolerans ve esnek bir yaklaşım çerçevesinde olması gerekir (Ersanlı, 1991).

Bağlanma kuramı, çocukların ilk bakıcıları hakkında geliştirmiş oldukları hissi ilişkinin neden ve nasıl meydana geldiğini, hatta kişiliğin ve kişiler arası ilişkilerin çocukluk devrinde gelişen bu bağlanma münasebetinden ne şekilde etkilendiğini meydana çıkarmaya çabalamaktadır (Arslan, 2008). Güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu \ kaçınan olmak üzere dört bağlanma stili bulunmaktadır.

Güvenli bağlanma biçimine sahip kişiler, kendilerini sevmeye layık görürler, başka kişilerin iyi niyetli, güvenilir ve destekleyici olduğu üzerine pozitif umutları bulunmaktadır. Bu nitelikleriyle hem başka insanlarla yakınlık kurabilirler, hem de bağımsız olmayı sağlayabilirler.

Saplantılı bağlanma biçimine sahip olan bireyler, kendilerini sevgi gösterilmeye layık bulmazlar. Yakın ilişkilerinde kendilerini tasdik veya ispatlama meyli gösterirler, ilişkilerinde aslı olmayan umutlara sahiptirler. Kayıtsız bağlanma biçimine sahip olan bireyler, bağımsızlığa ekstrem seviyede önem gösterirler. Başkaları için negatif tutuma sahiptirler ve başka insanlara ihtiyaçlarını, yakın ilişkilere olan ihtiyaçlarını görmezden gelirler. Korkulu bağlanma biçimine sahip olan bireyler; fazlasıyla tasalıdır. Düşük benlik saygısına sahiptirler, başka kişilerin reddedici ve güvenilmez olduğuna dair beklentileri vardır (Terzi ve Cihangir, 2009).

Yakın ilişki veya aşk, kimi zaman kişisel bir ilişki, kimi zaman kişisel ilişkilerin özel bir unsuru veya bir özelliği, bazen de bir insanın bir diğer insana duyduğu belli bir hissi belirtmek için kullanılmaktadır. Burada önemli olan nokta, yakın ilişki veya aşk için her zaman bir “diğer” bireyin olması gerektiğidir (Atak ve Taştan, 2012).

1.1. Problem Durumu

Araştırmanın problem durumu, romantik ilişkilerde bireylerin benlik saygısı ve bağlanma stillerinin ilişkisini incelemektir. Günlük yaşantımızın ve hayatımızın büyük bir kısmını gerek romantik gerekse duygusal karşılıklı ikili ilişkiler oluşturmaktadır. Bu ikili ilişkilerde mutlaka karşılıklı taraflar arasında bir bağlanma söz konusu olmaktadır. Bu bağlanma eğer sağlıklı olursa ilişkiler ve dolayısıyla yaşanan hayatın mutluluğu ve kalitesi artmaktadır. Eğer bu bağlanma sağlıklı bir şekilde yapılmazsa aynı şekilde yaşanan hayatın mutluluğu ve kalitesi düşmektedir. Bu düşünle birlikte birey gerek kendisine ve çevresine gerekse yaşadığı hayata karşı soğuma göstermektedir. Bireylerin benlik saygıları da bu bağlanma durumlarını etkilemektedir. Olumlu benlik saygısına sahip bireyler daha sağlıklı bağlanmalar geliştirmekte, olumsuz benlik saygısına sahip bireyler ise daha zorlayıcı, temelde güven duyulmayan bağlanmalar gerçekleştirmektedirler.

Dünyayla olan ilişkisini sevgi ve düşünce üzerine yapılandıran bir birey kendisini bütün kainatla bir olmuş gibi hisseder. Sevmeyi başaramamış insanlar toplumdan ve kendilerinden uzaklaşarak yalnız kalır ve kendisini çaresiz ve zayıf olarak duyumsar. Bu manada kendisine güven kaybı yaşar. Çünkü özgüvenin en önemli öğelerinden biri sevgiye değer olabilmektir. “Birey kendisinin sevgiye değer olmadığı kanaatiyle baş edemez ve güçsüz düşer. Bu his kişiyi günden güne güçsüzleştirir. Sevgiye değer olabilmek için de birincil olarak sevmeyi öğrenmek gerekir” (Fromm, 1982).

Yapılan araştırmaların neticesinde ilişki doyumunun empatik davranış (Davis ve Oathout, 1987), problem çözme becerileri (Metts ve Cupach, 1990), çatışma davranışı (Russell-Chapin, Chapin ve Sattler, 2001), iletişim tarzları (Olderbak ve Figueredo, 2009) ve bağlanma stilleri (Towler ve Stuhlmacher, 2013) gibi parametrelerle ilişkili olduğu saptanmıştır.

Yakın ilişkilerde kişinin kendisini algılama şekline bakıldığında kişilerde ilişkişel özsaygı, ilişkişel saplanma, ilişkişel depresyon gelişmektedir. Kişinin kendisine anlam verme uğraşları psikolojinin ana mevzuları içinde önemli bir alan kapsamaktadır. Bireylerin benlik algılarıyla alakalı kıymetlendirmeleri onların yakın ilişkileri ile direkt olarak ilişki içindedir. Bir çok araştırmacı kişilerin kendilerine yönelik bakış açılarının yakın ilişkilerinin gelişmesinde ve devamlılığında önemli bir tesiri olduğunu vurgulamıştır (Brehm, 1992).

Bireylerin benlik saygısı ve bağlanma stillerinin en iyi anlaşılacağı düşünülen ikili ilişkiler üzerinden yürütölen bu çalışmanın bu türden bir değerlendirme yapmaya imkan sağlaması beklenmektedir. Bu noktadan hareketle, bu araştırmanın problem cümlesi “ bireylerin benlik saygısı ve bağlanma stilleri ve bunları etkileyen değişkenler arasında bir ilişki var mıdır?”.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı; romantik ilişkilerde bireylerin benlik saygısı ve bağlanma stillerinin ilişkisini incelemektir. Bu temel amaç doğrultusunda araştırmanın alt amaçları aşağıdaki gibidir.

1.2.1 Alt Amaçlar

1. Katılımcıların demografik değişkenleri ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ve kaçınmacı bağlanma stili arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Katılımcıların demografik değişkenleri ile benlik saygısı düzeyi arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Katılımcıların demografik değişkenleri ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme ve ana – baba ilgisi alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ve kaçınmacı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Benlik saygısı ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, insanlara güven duyma ve ana – baba ilgisi alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, insanlara güven duyma ve ana – baba ilgisi alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, insanlara güven duyma ve ana – baba ilgisi alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu problemin ele alınmasındaki en önemli etken, çevredeki bireyler gözlemlendiği zaman düşük benlik saygısına sahip bireylerin ilişki süreçlerinde ne kadar eşlerini kıskanan, akılcı olmayan görüşlere sahip, yıpratıcı ve baskıcı olduğunun fark edilmesidir. Kıskançlık yakın ilişkilerde en kuvvetli, yaygın ve yıpratıcı hislerden biri olarak kıymetlendirilmektedir (Aune ve Comstock, 1991).

İlişki doyumuna yardım eden en önemli unsurlardan bir tanesi de romantik ilişkilerle alakalı akli olmayan öğretiler (Metts ve Cupach, 1990; Sullivan ve Schwebel, 1995; Stackert ve Bursik, 2003). Bu inançlar sert, mantıklı olmayan ve değişim direnç gösteren inançlardır. Bu öğretilere sahip kişilerin ilişki doyumları

düşük olduğu gibi ilişkilerinde problem yaşama ihtimalleri de yüksektir (Christian, OLeary ve Vivian, 1994).

Bağlanma stillerinin de ilişkiler üzerindeki önemi bilindiğinden ve bu konu üzerinde yapılacak olan araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı ve yapılacak olan diğer araştırmalara yol göstereceği düşünülmektedir. Elde edilecek sonuçların benlik saygısının gelişmesiyle ilgili, gerek okullarda çocuklara ve gençlere, gerekse düzenlenebilecek seminer veya toplumsal etkinliklerle yetişkinlere eğitimler yapılarak, bu sayede benlik saygısının geliştirilmesi ve öneminin anlaşılması sağlanarak daha bilinçli ve mutlu bireyler hedeflenip, bu tarz etkinlikler düzenlenmesine fikir oluşturabileceği düşünülerek alana ve bireylere benlik kavramı, benlik saygısı ve bağlanma stilleri hakkında yapılan başka bir çalışma eklenerek bilgi edinmeleri açısından katkıda bulunulacağı düşünülüp bu çalışma ele alınmak istenmiştir. Kısacası bu araştırma alana, araştırmacılara, psikolog ve psikolojik danışmanlık alanlarında çalışan bireylere yeni bilgiler sağlayıp, yeni araştırma konuları hakkında fikir oluşturacağından ve ilgili literatüre katkı sağlayacağından önem arz etmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma:

1. K.K.T.C' nin Lefkoşa, Girne, Güzelyurt ve Gazimağusa bölgeleri ile,
2. Bu bölgelerde yaşayan 19 – 60 yaş aralığındaki erkek ve kadınlar ile,
3. Katılımcıların verdiği cevaplar ile,
4. Araştırmanın verileri ölçme araçlarının ölçtüğü veriler ile,
5. Araştırmanın yapıldığı dönem olan 2018 – 2019 güz dönemi ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Bağlanma: Bowlby'e göre; bağlanma, çocuk ve çocuğa bakım sağlayan birey arasında gelişen, çocuğun bakım sağlayan kişiyle bağ kurması ve hayat boyu devam eden duygusal bir bağ olarak tanımlanmaktadır (Erözkan, 2011).

Bağlanma Stilleri: Güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu \ kaçınan olmak üzere dört bağlanma stili bulunmaktadır;

Güvenli bağlanma stiline sahip kişiler; olumlu benlik algısına sahiptirler.

Saplantılı bağlanma stiline sahip bireyler; kendilerini değersiz hissederler (Terzi ve Cihangir, 2009). Kayıtsız bağlanma stiline sahip olan bireyler; kendilerine kıymet verme, yüksek benlik saygısı ve başka insanlar hakkında olumsuz tutuma sahip olmanın karışımı ile açıklanır (Sümer ve Güngör, 1999).

Kaçınmacı / korkulu bağlanma stili; Bartholomew ve Horowitz (1991), geliştirdikleri ‘benlik ve diğerleri’ bağlanma modelinde yapmış oldukları açıklamaya göre, korkulu bağlanma stiline sahip bireyleri hem kendilerini hem de başkalarını olumsuz olarak değerlendirmektedirler izahında bulunmuşlardır (Sümer ve Güngör, 1999).

Benlik Kavramı: Benlik, insanın kendi şahsiyetiyle ilgili inandığı düşünceler birliği, insanın kendini tanıma ve değerlendirme şeklidir (Köknel, 1995).

Olumlu ve Olumsuz Benlik Kavramı: Birey, kendini ana – baba, öğretmen, arkadaş ve yakın çevresindeki kişiler gibi bireylerin, kendisine olan etkilerine göre olumlu veya olumsuz olarak değerlendirir (Ersanlı, 1991).

Benlik Saygısı: Benlik saygısı / öz saygı bireyin kişiliğini beğenme derecesidir. Benlik saygısı, benliğin duygusal yönüdür (Kulaksızoğlu, 2011).

İlişki: Rotenberg, Shewchuk ve Kimberley (2001)’ e göre, insanlar hayatlarını yalnız geçiremeyen, başkalarıyla birlikte yaşayan ve yakın ilişkiler arayan varlıklardır (Atak ve Taştan, 2012).

Yakın ilişki: Sevilen bireyle ikili iletişim ve anlayış esasında oluşturulan duygusal bir bağlılık şeklinde tanımlanmaktadır (Sternberg, 1986).

Romantik ilişki: Yakın ilişkiler boyutunda incelenen romantik ilişkiler ise erkek ve kadın arasında gelişen bağlılık, yakınlık ve tutkunun birleşiminden meydana gelen bir ilişki şeklinde tarif edilmektedir (Sternberg, 1986).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Benlik Kavramı

Benlik algısı ‘ben’ ile ortaya çıkar ve çevre ile şekil alır. İnsanın kişilik yapısının kökeninde ‘ben’ yer almaktadır, bu benliğin ortasında ise bir içsel varlık / çekirdek yer almaktadır. Bu içsel varlık / çekirdek veya öz ben / gerçek ben çevresi ile devamlı olarak karşılıklı bir etkileşim içerisinde ve benlik algısı olarak tanımlanan düzenek bu etkileşim sürecinde değişir. Daha net bir anlatımla, insanın doğumundan taşıdığı bu içsel varlık / çekirdek / öz ben –ki, genetik bir nitelik barındırır- çevreyle girdiği bu etkileşimin sonucu olarak benlik algısı olarak adlandırılan ve bireyin kendi ile alakalı bir imge veya resmini anlatan sistemi oluşturur (Coleman James, 1969).

Bireyin geliştirmiş olduğu benlik kavramı hem çevre hem de kalıtım yoluyla gelen özelliklerin bir ürünüdür. Kişinin benlik kavramı oluşturmada sosyal çevrenin, özellikle de çocuk için önem taşıyan kişilerin, baba ve annenin tesiri büyük bir yere sahiptir. Birey kendisi ile ilgili olarak zihninde oluşturduğu şemalar ile kendisiyle alakalı olan benlik kavramını, öncelikli olarak ana – baba, kardeş ve arkadaşlarından öğrenir. Anne – babalar, çocukların benlik kavramlarının oluşmasında ve kişilik özelliklerinin gelişmesinde birincil öneme sahiptirler (Kaya, 1997).

2.1.1. Olumlu ve Olumsuz Benlik Kavramı

Bireyin kişiliğinin kökleri aile içinde salınır. Eğer çocuk ailesinden ilgi, koruma, destek, şefkat, anlayış görürse ve ailesi ile yaşamış olduğu deneyimler olumlu ise, pozitif bir ego geliştirir ve kendisi ile alakalı duyguları pozitif olur. Ancak tanımlanan bu aile ortamından yoksun büyüyen bir çocuk kendisinin istenmediğini, sevilmediğini, değersiz olduğunu düşünür, kendisi ile ilgili düşünceleri ise negatif olur (Bowlby, 1980).

Birey, anne – babasıyla olumlu ilişkiler kurabilmişse yeteneklerini tanır, geliştirir ve kendi hakkında olumlu inanç sistemine ulaşabilir. Bireyin, anne – babasıyla kuracağı bu ilişki olumsuz olursa, çocuk devamlı sınırlanacağı için yeteri

kadar benlik gelişimine sahip olamayacağı düşüncesine kapılabilir. Bireyin çevresindeki kişiler, örneğin kardeş, anne – baba, büyükanne – büyükbaba, öğretmenleri ve arkadaşları kendisi hakkında olumlu sıfatlar uygun görüyorlarsa olumlu bir benlik kavramı, olumsuz sıfatlar yakıştırıp onlarla hitap ediliyorsa olumsuz bir benlik kavramı geliştirir (Ersanlı, 1991).

2.2. Benlik İle İlgili Kuramlar

2.2.1. Freud’cu Kişilik Kuramı

Freud kişiliği bilinç, bilinç öncesi ve bilinçaltı olarak üç kısma bölmüştür. Bu ayrım topografik model olarak da tanınır. Bilinç, farkında olduğumuz fikirlerimizi barındırır. Zihnimizde bulundurduğumuz bilgilerin çok az bir bölümü bilinçtedir. Eğer istersek, pek çok düşüncemizi bilinçli kısma getirebiliriz. Bu büyük, ulaşılabilir bilgi deposu, bilinç öncesini meydana getirir. Bilinç öncesinde tutulan bilgilere ancak gerektiğinde bilince taşırız. Psikanalitik perspektife göre düşüncelerimizin en mühim bölümü bilinçaltında mevcuttur (Burger, 2006; Cüceloğlu, 2015).

İlerleyen zamanlarda Freud, topografik modelin insan benliğine limitli bir açıklama getirdiğini gördü ve buna ilave olarak yapısal modeli kurdu. Bu model, kişiliği benlik, alt benlik ve üst benlik olmak üzere üçe ayırmaktaydı. Freud dünyaya geldiğimizde bir tek kişilik oluşumunun, alt-benliğin var olduğunu belirtmiştir. Alt benlik kişinin egoist kısmıdır ve sadece şahsi arzularımızı doyumakla meşguldür.

Çevreyle etkileşime geçen iki yaş ve altındaki çocuklarda, kişilik oluşumunun ikinci bölümü ‘benlik’ gelişmeye başlar. Bu aşama da benlik denilen kısım hakikat ilkesine göre faaliyet eder. Benlik, alt benlik ve üst benlik arasındaki dengeyi sağlar.

Çocuk beş yaşına vardığında, kişilik yapısının üçüncü bölümü ‘üst benlik’ meydana gelir. Üst benlik, toplumun, bilhassa da baba ve annelerin değer yargılarını ve ölçünlerini temsil eder. Kısacası üst benlik toplumsal kurallara uymamızı sağlar (Burger, 2006; Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2016).

Freud’un psikolojiye yaptığı en münakaşalı paylardan bir tanesi ise kişilik gelişimi kuramıdır. Freud’a göre, bireyin kişilik yapısı bebeklik döneminden başlayarak türlü kademelerden geçerek meydana gelir. Bu dönemler her evre için bedenin bir uzvuyla adlandırılır. Bu kademelere Freud, psikoseksüel gelişim

dönemleri ismini vermiştir. Psikanalitik kurama bakılırsa küçük bir çocuk dahi, cinsel bir oluşumdur (Furseth ve Repstad, 2013).

Tüm çocukların geçirdiği birinci evre oral dönemdir ve bu evre doğumdan bir yaşına dek süre gelir. Yeni doğmuş bir bebekte dil, dudaklar ve ağız cinsel yönden en ilk mertebede duyarlı bölgeler olmaktadır (Merter, 2014; Bee ve Boyd, 2009).

Çocuklar, 1-3 yaş arasında anal dönemi geçirirler. Freud'a göre, anüs bölgesi bu evredeki cinsel açıdan en duyarlı bölge olmaktadır. Bu evredeki çocuklar emmekten daha fazla dışkılamaktan, anal uyarılmalardan haz alırlar(Bee ve Boyd, 2009; (Burger, 2006; Cüceloğlu, 2015). Annenin bu evredeki hareket tarzı, çocuğun ilerleyen zamanlarda kazanacağı mizaç özelliklerini tanımlamada ciddi derecede rol almaktadır (Yavuzer, 2012).

Çocuklar ortalama üç yaşına geldiğinde fallik evreye girerler ve bu beş yaşına kadar sürer. Bu evrede, cinsel bölgeler en duyarlı bölgeleri oluşturmaktadır. Bu vaziyet, yeni bir döneme girildiğinin habercisi olmaktadır. Freud'a göre, fallik evrenin ana faktörü Oedipus çatışmasıdır (Burger, 2006). Buna göre, fallik dönemdeki bir çocuk karşıt cinsten ebeveynine cinsel bir ilgi duyar ve hemcinsi olan ebeveynine karşı düşmanlı hisleri barındırır. Bunun neticesinde de çocuk hem cinsten ebeveyninin ona zarar verici davranışlarda bulunacağı korkusuna kapılır. Bu endişe ve korku nedeniyle çocuk, kişiliğinde farklılığa yönelerek cinsel etkinliğinden vazgeçer ve hemcinsi ebeveyn ile empati kurma yöntemini bulur (Bee ve Boyd, 2009; Burger, 2006) .

Fallik devrenin ardından çocuk, örtük evreye geçer, bu devre beş ile on iki yaşlarına değin sürer. Bu devrede çocuğun cinsel arzuları gizlidir ve azalmıştır. Cinsiyetle alakalı mevzuların bahsedilmesinden hazzetmez (Cüceloğlu, 2015).

Ergenlikle birlikte genital evreye (12-18 yaş ve sonrası) ulaşılır ve bu kademe normal gelişmenin sonuncu amacıdır. Cinsel enerjisinin yeniden depreştiği bu devrede, çocuğun cinsel alakası karşı cinse yöneliktir. Bu evrede ergen, duyguları ve cinsel organları arasındaki ilişkinin farkında olmaya başlar. Karşıt cinsler arasında romantik ilişkilerin başlaması bu evreye denk gelir (Bee ve Boyd, 2009; Cüceloğlu 2015).

2.2.2. Alfred Adler

Adler hepimizin hayata bir aşağılık duygusuyla başladığımızı söyler. Adler’e göre bu algı, yaşam süresince aşağılık duygularımızla baş etmek için göstereceğimiz gayretin girişidir. Adler, yaşamdaki güdüleyici kuvvetin “üstünlük çabası” olduğunu öne sürmüştür (Burger, 2006; Adler, 2004).

Adler’e göre, benliği anlamayı arzuluyorsak, bireyin içinde bulunduğu sosyokültürel anlamda başka kişilerle olan ilişkilerini gözlemek icap eder. İnsanlar alışkanlıklarının neticesi olarak değil, saf özellikleri açısından sosyal varlıklardır (Adler, 2014; İnanç ve Yerlikaya, 2014).

Adler’in ilk senelerdeki ebeveyn tesirine daha çok vurgu yaptığı görülmektedir. Adler’e göre, çocuğun ileri senelerde benlik problemi yaşamasında anne-baba tavırları tesirlidir (Burger, 2006; İnanç ve Yerlikaya, 2014).

2.2.3. Erik Erikson

Erikson’a göre gelişim hayat boyu devamlılık gösteren bir süreçtir. Erikson’un geliştirdiği kişilik yaklaşımı, bir “yol”a benzemektedir. Bu yolda bebeklik döneminden yaşlılık dönemine dek yürümekteyiz; fakat yollarımız sekiz farklı noktada ikiye ayrılır. Erikson’un modelinde bu yol ayrımları, kişilik gelişimindeki dönüm noktalarını simgeler. Erikson bu noktaları “bunalım”lar olarak adlandırır. Buhranları ne şekilde atlatacağımız, kişilik gelişimimizin gideceği istikameti saptar ve ilerideki buhranları atlatma şeklimizi tespit eder. Bunalımları aşmak için tercih ettiğimiz yollardan bir tanesi, bireyin uyum sağlamasına katkıda bulunurken, diğer yol bunu temin edemez (Burger, 2006; Erikson, 2014).

Erikson 8 gelişim evresi olduğunu tanımlar:

Bebeklik (Temel Güvene Karşı Güvensizlik): Bu evre, doğumdan 1,5 yaşına değin devam eden dönemi içine alır ve Freud’un oral evresine denk gelir. Hayatlarının ilk bir veya iki senesinde bebekler, büsbütün etrafındaki insanlara bağımlıdır. Çocuklar “bağlanma” içgüdüleriyle dünyaya gelirler. Yeteri miktarda ilgi ve sevgi gösterilmesi, ihtiyaçlarının karşılanması veya ağladıkları zamanlarda bunu hiç kimsenin önemsemiyor olması, benlik gelişimlerinin birinci dönüm noktasını teşkil eder. Asıl ihtiyaçları giderilen bebekler, temel olarak güven hissini edinirler.

Zıttı bir vaziyette ise çevresindeki insanlara güvenmeme bilgisini edineceklerdir (Erikson, 2014).

İlk Çocukluk (Özerkliğe Karşı Utanç ve Şüphelilik): Bu evre 1,5 yaşında başlayıp 3 yaş dolayında sona erer ve Freud'un anal dönemine denk gelmektedir. İkinci senenin bitiminde çocuklar, dünyadaki öteki varlıklara oranla kim olduklarını bilmeyi arzu ederler. Çocukların büyük kısmı bu evreyi bir bağımsızlık duygusuyla bitirir. Erikson'a göre, özerklik hissi insanda her zaman sürececek bir dürtüdür. Özerklik hissini edinmiş bireyler, zorluklar ve engellerle dolu bir dünyada kendi yollarını bulabileceklerine inanırlar. Bununla beraber, ailelere düşen sorumluluk, çocuğa serbest bir alan yaratırken istikrarlı tutum göstermektir (Burger, 2006; Cüceloğlu, 2015; Erikson, 2014).

Erken Çocukluk (Girişkenliğe Karşı Suçluluk Duygusu): Bu devre, Freud'un fallik dönem diye adlandırdığı ve 3-5 yaş aralığındaki seneleri içine alan oyun dönemidir. Çocuk ilerleyen dil yeteneği ve bir önceki çağda ulaştığı özerklik hissini getirdiği güçle adımlar atar. Çocuğun girişimciliğinin ilerlemesi, önceliklerinin destek görmesine bağlıdır. Girişimleri devamlı engellenen veya önceliklerinde destek görmeyen çocuklarda suçluluk hissi oluşur (Burger, 2006; Erikson, 2014).

Okul Çağı (Başarıya Karşı Aşağılık Duygusu): Okul çağı evresi, Freud'un gizil dönem olarak adlandırdığı 5 ile 12 yaş arasını içine alır. Çocukların büyük kısmı ilkokula başladıklarında başarısız olacakları pek az şey olduğunu farz eder. Fakat kısa zaman sonra kendilerini öteki çocuklarla büyük bir yarışın içinde farkederler. Bu pozisyonda çocuk kaçınılmaz bir şekilde yeteneklerini ve başarılarını öteki çocuklarla mukayese ederler. Bu durumda iki vaziyet meydana gelir: çocuk, ya kendi kabiliyetine ve gücüne güvenerek başarı hissi oluşturur veya aşağılık hissiyle kendi beceri ve yeteneklerini beğenemez duruma gelir. Çocuklara kabiliyet üstünde sorumluluklar vererek başarısızlık duygusuna düşmeleri engellenmelidir. Bu noktada yapılması icap eden, çocuklara yeteneklerine uyan vazifeler vermek ve başarı gereksinimlerini gidermektir (Burger, 2006).

Ergenlik (Kimliğe Karşı Rol/Kimlik Kargaşası): Kimlik, her bebeğe doğduğu dakikadan başlayarak bir belirti ekler, onun mevcudiyetini onaylar ve onu başka insanlardan ayırır (Erikson, 2014). Çocukluk döneminden yetişkinlik dönemine geçiş evresi olan ergenlik, kimlik hissini oluşum gösterdiği bir devre olması yönüyle

değer kazanmaktadır. Bu bakımdan ergenlik, ihtimalle yaşamın en kritik ve zorlu devresidir. Bireyin pozitif bir kimlik hissi geliştirebilmesinde, kuşkusuz daha önceki gelişim evrelerinde edinmiş olduğu mizaç niteliklerinin değeri önemlidir. Bununla beraber, kişinin özdeşim ve taklit yoluyla geliştirdiği kimliği, bu yeni evrede çözümler yaşayabilir. “Askıya almak” olarak gösterebileceğimiz bu yeni hal, gencin öncesinde inandığı tüm değerleri tekrar kontrol etmesine neden olabilir. Yapılan kontrol neticesinde, eğer ergen kendi için en müsait özdeşleşmeyi gerçekleştirebilirse, gençte bir aidiyet ve kimlik hissi gelişir (Cüceloğlu, 2015).

Genç Yetişkinlik (Yakınlık Kurmaya Karşı Soyutlanma): Yakınlık kurmak için bireyin kimlik araştırmasını başarılı bir şekilde bitirmiş olması, “ne” ve “kim” olduğu hakkında sağlam bir malumata sahip olması icap etmektedir. Genç yetişkinin kendini bir şeye tahsis etmesindeki kararlılık, önemli ölçüde ergenlikteki kimlik savaşının neticesine bağlıdır. Kimlik arayışı gayretinde başarıya ulaşan genç, bundan sonra kendi kimliğini başkalarının ki ile kaynaştırmaya hazırdır (Erikson, 2014; İnanç ve Yerlikaya, 2014; Geçtan, 1995).

Yetişkinlik (Üretkenliğe Karşı Durgunluk): Üretkenlik devresi, listedeki en uzun süreyi içine alır. Bireyin çalışmaya yatırımda bulunduğu ve ihtimalle aile kurduğu, üretken ve sağlıklı hayatını daha ileriye götürmek için enerji ve zaman sarf ettiği bu devre en az otuz sene devam eder. Yetişkin bu evrede çoğalan sorumluluklarla ve yükümlülüklerle yüz yüzedir. Çevremizin en yakınlarımızla çevrilmiş olduğu bu devre; başkalarıyla ilgilenmek, hayatta olmak ve başka bireylerden ilgi görmek için mükemmel bir dönemdir. Bütün bunlar tatmin edici bir tamamiyet yüklendiğinde her şey yolunda gider ve gelişir (Erikson, 2014). Bu evrenin dikkat modu üreme, karmaşası ise durgunluktur (Geçtan, 1995).

Yaşlılık (Benlik Bütünlüğüne Karşı Umutsuzluk): Yaşlılık, Erikson’un gelişim kuramında sondaki evreyi tanımlamaktadır ve altmışlı yaşlardan yaşamın sonuna değin geçen zamanı içine almaktadır. İnsan doğası gereği kaçınılmayacak bir şekilde yaşlanır. Ancak bu evrenin aşılması icap eden bir buhran noktası bulunur. Yaşamın bir gün sonlanacağı düşüncesi bireyde iki his yaratabilir: umutsuzluk veya bütünlük. Geçmiş yaşantılarına bakıp bundan mutluluk hissedenler, son gelişim evresi olan yaşlılığa bütünlük hissiyle bakacaklardır. Ters bir vaziyette ise bireyi ümitsizliğe götürecektir. Erikson’a göre bu devre, insanın yaşaması gerekli olan ve

telafisi bulunmayan yegane hayata sahip olduğunun onaylamasıdır (Burger, 2006). Öncesindeki yedi devrenin sonucu olan bu devrede hayat, kişinin geriye dönük olarak gerçekleştirdiği bir hesaplaşmadan oluşur (Erikson, 2014).

2.2.4. Harry Stack Sullivan

Sullivan 7 gelişim evresi olduğunu tanımlar:

Bebeklik (0-1 yaş): Bu evre doğumla başlamakta ve konuşma yetisiyle son bulur. Annenin kaygısı ve şefkati bu evrenin en değerli kavramlarını oluşturmaktadır. Bu evrede çocuğun birincil gereksinimi, annenin onun biyolojik gereksinimlerini sevecen bir davranışla karşılaması ve sıcak davranışlar göstermesidir. Sullivan’a göre, bebek annesinden gördüğü sevecenlikle birey haline dönüşür (İnanç ve Yerlikaya, 2014; Geçtan, 1995).

İlk Çocukluk (1-5 yaş): Çocukluk evresi sintaksik dilin ortaya çıkması ile başlar ve oyun arkadaşlarına duyulan gereksinimin çıkmasına değin devam eder. Bu evrede benlik düzeni çocuğun cinsiyetine göre şekillenmeye başlar (Geçtan, 1995; İnanç ve Yerlikaya, 2014). Erkek çocuk, toplumdaki erkek rolüyle; kız çocuk da kadın rolüyle aynılaşır. Çocuk hemcinsi ebeveyni gibi olmak ister. Bu evrede çocuk, annesiyle beraber baba ve bakımını yüklenen diğer bireylerin değişik rollerini gözlemleyerek aralarında ayırım yapmaya başlar. Baba bu evrede göz önüne alınması lazım olan başka bir otorite figürü olarak önümüze çıkmakta (İnanç ve Yerlikaya, 2014).

İkinci Çocukluk (6-8 yaş): Bu evre oyun gereksiniminin meydana çıkmasıyla başlamakta ve hemcinsinden samimi ve yakın bir arkadaşla sahip olmayla sonlanır. Bu da okulun ilk üç senesine denk gelir (İnanç ve Yerlikaya, 2014). Okul ortamı, çocuk açısından sosyal grupların oluşum gösterdiği ve bunun pozitif tarafları yanında bir takım acı neticelerini de yaşandığı bir ortamdır. Çocuk, gelişiminin bu devresinde sosyalleşmeyi, işbirliğini ve rekabeti, bir gruba ait olmayı, ailenin dışındaki otorite figürleriyle iletişime girmeyi veya topluluk dışında kalmayı, küçük görülme ve görmeyi anlar ve deneyimler (Geçtan, 1995).

Ön Ergenlik (9-12 yaş): Sullivan’ın kişilik gelişimindeki dört numaralı adım olan ön ergenlik, sekiz, dokuz yaşlarında başlayıp ergenlikle son bulmaktadır. Bu devrede birey, yaşlılarıyla yakın ilişki oluşturmak için büyük bir ihtiyaç hisseder. Kısa süren bu devrede, öteki kişilerle yakın ve gerçek ilişkilerin oluşturulması

yüksek öneme sahiptir (Geçtan, 1995), (Burger, 2006). Ebeveynlerin halen önem taşıdığı bu devre, tüm gelişim devrelerinin en problemsizidir. Öncesindeki devrelerin benmerkezci niteliğinin tersine, çocuk bu evrede ilk defa başka bir bireye samimi bir ilgi gösterir. Çocuklar, başka kişilerin gereksinimleri hakkında hassas olmayı bu evrede öğrenir ve arzu hissi katılmamış aşkı bu evrede deneyimleyebilirler (Burger, 2006; İnanç ve Yerlikaya, 2014).

Erken Ergenlik (13-17 yaş): Ergenlik semptomlarının başlaması ile erken ergenlik devresi başlamış olur. Sullivan’a göre, erken ergenlik evresi, önemli uyum problemlerine açık bir devredir. Bu devredeki çocuklarda, yaşanan fiziki değişmelere bağlı olarak, güven duygusu zedelenebilmektedir. Bu gibi vaziyette aile bireylerine düşen, gereken rehberlik ve danışmanlık servisinin duyarlı bir biçimde uygulanmasıdır. Fakat evrenin duyarlılığını yeteri kadar anlayamayan veya göz ardı eden bazı aileler, dayanak olmak yerine bu vaziyeti alay konusu şekline dönüştürebilmektedirler. Bu evrenin en önemli hususiyetlerinden bir tanesi, ergenin içinde olduğu arbede durumudur. Ergen, yaşadığı içsel duyguları ve onu saran dış dünyası nedeniyle, gereksinimler arbedesi içine girecektir. Bu sebeple, Sullivan’a göre, bu evre ne davranışta bulunursa bulunsun ergen için önemli bir “cehennem” yaşamına dönüşecektir (Kulaksızoğlu, 2002).

Geç Ergenlik (18-20’lerin başı): Ergenlik senelerinin nihayetinde geç ergenlik devresine varılır. Bu devredeki nihai problem, doyum verici uzun vadeli bir ilişkidir. Bu devrede, iş bulmak ve maddi problemlerle başa çıkmak gibi yetişkin problemlerine ve yaşamına bir geçiş yaşanır (Burger, 2006). Diğer bir söylemle, bu devredeki genç sosyal bir varlık olmanın gerekliliği olarak sorumluluklar ve görevler yüklenmeye başlar. Eğer bu evre başarılı bir şekilde atlatılırsa, bireyin insanlarla ilişki yaratma kabiliyeti gelişir, benlik şeması tutarlı bir özellik kazanır ve gerginliklerle baş edebilmek amacıyla daha aktif güvenlik prosedürleri kullanmaya başlar (Geçtan, 1995; İnanç ve Yerlikaya, 2014; Burger, 2006). Ters bir durumda ise öteki insanlardan uzaklaşmaya sebep oluşturabileceği gibi, sahte ve yalancı bir kişilik oluşumuna da sebep olabilir.

Yetişkinlik: Sullivan yetişkinlik devresine yeteri kadar önem göstermemiştir. Sullivan’a göre, önceki adımları başarıyla atlatarak yetişkinlik evresine gelenler,

kurdukları ilişkilerin kendilerine kattıklarıyla reel anlamda bir insan olmayı başarır (Geçtan, 1995).

2.3. Benlik Saygısı

Benlik saygısı en yaygın anlamıyla, kişinin kendini değerli, gururlu, yeterli, gayretli, faal ve başarılı hissetmesidir. Kompleks olarak kendini muhakeme etme ve değerlendirme sonucunda ortaya çıkan bir sezgidir. Bireyin kendisini değerlendirmesi sonunda eriştiği kaniyla, benliğini kabullenmesi sonucunda ortaya çıkan kendini onay ve beğenmedir (Kohut, 1971; Yörükoğlu, 1985; Jersild, 1963; Yavuzer, 1999).

Rosenberg (1986), benlik saygısının gelişmesine katkıda bulunan beş çeşit psikolojik seçicilik sisteminden söz etmiştir. Rosenberg, kişinin kendisine dair tutumuna etki eden bu seçicilik sistemlerini; kendine değer biçiminde seçicilik, yorumlamada seçicilik, standartlarda seçicilik, kişilerarası seçicilik ve durumsal seçicilik olarak tanımlamıştır. Kişi, kendi niteliklerini bulma yoluyla ve başka kişilerin de kendisine verdiği tepkilerle kendisine ilişkin tariflerde bulunmaktadır. Kendisini pozitif betimlemelerle bezenmiş bir birey şeklinde idrak ediyorsa benlik saygısı seviyesi yüksek, kendisine yönelik olumsuz ve tezat algılamaları var ise benlik saygısı düşük olmaktadır (Rosenberg 1986; Tufan ve Yıldız, 1993).

Benlik saygısı, ailenin ilgisine önemli seviyede bağlıdır. Yüksek benlik saygısı, en yüksek oranda ailesi kendileri ile ilgilenen bireylerdedir. Ailenin ilgisi azaldıkça bu orantı da azalmaktadır. Düşük benlik saygısı oranı ise ailenin ilgisi azaldıkça çoğalmaktadır. Orta benlik saygısının ise en yüksek oranda ailesi ilgisiz olan bireylerde görülmesi ise ilgi çekici bir durumdur (Özkan, 1994).

Düşük öz saygıya sahip çocukların pek çoğu, başarılarının önemli bir kısmını kendi denetimlerinin dışındaki başka faktörlere bağlarlar. Bu sebeple kendilerine olan güvenlerini ve ilerideki başarı şanslarını eksiltirler. Yüksek öz saygıya sahip olan çocuklar ise, başarılarını önemli ölçüde kendi becerisi ve emeği olarak görür. Kendi denetleme duygusunu hisseder ve başarısızlığa maruz kaldığında ise daha iyisini gerçekleştirmek adına isteklenmiş olurlar (Yavuzer, 2002).

2.4. Bağlanma

Bowlby (1980)'e göre, bağlanma, kişilerin kendileri için önemli hissettikleri başka insanlar hakkında geliştirdikleri güçlü duygusal bağlar olarak tarif edilmektedir (Terzi ve Cihangir, 2009).

Bağlanma davranışı bağlanan kişi hastalandığında, korktuğunda veya yorgun düştüğünde belirgin bir şekilde meydana çıkma yönelimindedir. Bağlanma nesnesi olan birey sakinleştirici ve korumacı bir tavır gösterdiğinde ve yardım temin ettiğinde bağlanma davranışı azalma gösterir. Bir bağlanma figürünün olması ve kendine yönelik hassas olması bağlanan bireyde kuvvetli bir emniyet duygusu yaratır. Bağlanma davranışı en belirgin şekilde erken çocukluk evresinde izlenmekle beraber bilhassa stresli zamanlar başta olmak üzere bütün yaşam boyunca gözlemlenebilen bir davranıştır. Bağlanma davranışı, neredeyse bütün insanlarda gözlemlendiği için, insanın doğasında var olan ayrılmaz bir parça olarak görülmektedir (Konyalıoğlu, 2002; Erözkan, 2011).

Bağlanma davranışı, çocuk ve çocuğa bakım sağlayan kişi ya da kişiler arasında oluşan, çocuğun bakım sağlayan bireyle ilişki kurması ve bu duygusal bağın şekillenmesine ve daha sonraki ilişkilere vasıta olmasına hizmet eden davranışlar toplamı olarak izah edilmektedir (Erözkan, 2011).

Bu nedenle, bizi yetiştiren insanlarla olan deneyimlerimiz, sonraki ilişkilerimize dönük yaklaşımlarımızın temelini oluşturur. Eğer anne – babalarımız bize karşı sevgi dolu, ilgili ve duyarlı olurlarsa, başkalarıyla kuracağımız ilişkileri de sevgi ve destek kaynağı olarak görürüz. Eğer bağlanma ve sevgi görme ihtiyaçlarımız karşılanmadıysa, şüpheli ve kimseye güvenmeyen insanlar oluruz (Burger, 2006).

2.5. Bağlanma İle İlgili Kuramlar

2.5.1. John Bowlby Bağlanma Teorisi

Bowlby'nin bağlanma kuramına bakıldığında yeni doğan bebekler, sadece onları korumaya ve bakmaya arzulu yetişkin birinin mevcudiyetinde hayatlarını devam ettirebilirler (Bowlby, 1969; Bowlby, 1979; Bowlby, 1958). Bebekler bakım sağlayan birey ile etkileşimi sağlamaya yardım eden davranışlar (emme, gülümseme,

ağlama, izleme, dokunma) ile donatılmış bir şekilde dünyaya gelirler. Bebeğin doğuştan taşıdığı bu nitelikleri, bakım sağlayan ile tutarlı ve düzenli bir etkileşim sonucunda zamanla gelişme gösterir.

Bağlanma sürecini devrelere böldüğümüzde; doğumdan 8-12 haftaya değin bağlanma öncesi dönemde bebek annenin uyarıcıları ile harekete geçer (Bowlby, 1958) Çevresindeki bireylere yönelme davranımı gösterir fakat kişileri ayırt edebilme belleği bulunmamaktadır veya çok kısıtlı bir alana sahiptir. Bağlanmanın birinci belirtileri 8-12 haftadan 6 aya uzayan ikinci devrede meydana gelir. Bu evrede bebek annesini yabancılardan ayırmaya ve dikkatini daha fazla anneye yönlendirmeye başlar. Bağlanmanın tam olarak izlendiği üçüncü dönem 6-24 ay aralığındadır (Bowlby, 1979). Bağlanma davranışı yakınlık arayışı ile ortaya çıkar ve küçük çocuklarda bağlanılan kişilerden ayrılma ile açıklık kazanır. Annenin yokluğunda huzursuzluk, gerginlik, varlığında ise rahatlama hissi olur. Bowlby'e göre, dünya ile daha iyi baş ettiği düşünülen bir birey ile yakınlığı koruma bağlanmanın tarif edici niteliğidir. Bağlanmanın ana görevi ise tehlikelerden korunmadır (Bowlby, 1979).

Bağlanma davranışı ile araştırma, keşfetme davranışı arasında karşılıklı bir ilişki bulunmaktadır (Bowlby, 1969). Bağlanma kuramının üç ana unsuru: 1) insan yavrusu bağlanmayı kolaylaştıracak bir davranış dağarcığı ile dünyaya gelir. 2) yakınlığın sürdürülmesi, diğer kişinin de yakınlaşma ihtiyacını karşılar. 3) yaşanan tecrübeler sonucunda çocuk kendisine ve dış dünyaya bir mana verir. Bunu yeni ilişkilere yayarak bütünleştirir ve bir zihin modeli biçiminde özümser.

Bowlby'e göre, erken çocukluk evresinde bağlanma figürü olan annelerin ve babaların yineleyen davranış örüntüleri çocukların zihinsel şemalarına şekil verir (Bowlby, 1969; Bowlby, 1979). Bu şemalar çocukların üzerinde yaşamları boyu devam eden tesirler göstermektedir. Bağlanma kuramına göre, ebeveyn etkileşim şekli ve davranışları ileriki senelerde yakın ilişkilerdeki inanç, ümit ve tutumları şekillendiren “içsel çalışma modellerinin” içeriğini oluşturur. İçsel çalışma modelinde, bireyin belleğinde, kendi ile bağlandığı nesneler arasındaki etkileşim örüntülerini barındıran bir grafik üzerinde yol bulunur. Kurama bakıldığında anne ve çocuk etkileşimi sürecinde zihin modelinin iki ana şeması, birbirlerini tamamlayıcı ve doğrulayıcı şekilde gelişme gösterir: “Değerli ben” ve “güvenilir o”. Bu iki

model yakın ilişkilerde yaşanan bağlanma endişesi ve mesafeyi koruma ve kaçınma davranışı ile alakalıdır.

Normal gelişim göstermekte olan çocuğun bağlanma davranışı iki tür gözlem ile yapılmaktadır (Bowlby, 1969; Bowlby, 1973). Bunlardan ilki, bebeğin sosyal tepkilerini öteki bireylerden çok bakım veren bireye yönlendirmeyi tercih etmesi, ikincisi bebeğin bakım veren bireyden ayrılma ve tekrar birleşmeye manalı reaksiyon göstermesidir. Güvenli bağlanma gösteren çocuklar, annelerinin her zaman yanlarında olup, stres durumlarında yardımcı olacaklarına güven duyan çocuklardır. Anne ayrıldığında reaksiyon göstermelerine karşılık döndüğünde kolay bir şekilde sakinleşirler. Güvenli bağlanma gelişmesi için çocuğun tutarlı reaksiyon gösteren, kesintisiz, hassas ve her zaman ulaşılabilir bir bakım verene sahip olması önemlidir. Kaygılı bağlanma stili olan çocuklar, seslendiklerinde annenin cevap vereceğinden veya yardımcı olacağından emin olmayan çocuklardır (Bowlby, 1979). Bu sebeple ayrılığa direnç gösterirler ve anne döndüğü zaman sakinleşmezler. Araştırmacı davranışlarda bulunmaya dair endişeleri vardır. Bu anneler tepkilerinde tutarsız olan ve kontrol niyetli terk etme tehdidinde bulunan annelerdir. Kaçıngan bağlanma şekli olan çocuklar ise annelerinin yardımcı olacağına dair hiç güveni olmayan çocuklardır (Bowlby, 1958). Devamlı bir şekilde çocuklarını reddeden veya geri çeviren annelere sahip bu çocuklar ayrılığa nötr kalıp anne döndüğünde yakınlık göstermezler.

Eğer bebek kendi anne babası ile sevgi dolu, sıcak ve güvenli bir bağlılık ilişkisi oluşturmuşsa bu durum ileriki zamanda evliliğine ve çocuğu ile olan ilişkisine de yansımaktadır (Zeanah, Boris ve Larriey, 1997). Bebeğin, sosyal ve duygusal bakımdan gelişebilmesinde bakım vereninin hassasiyeti var olan bağın güçlenmesini sağlamaktadır. Benzer biçimde bebeğin kendini anlatabilmesi ve ortaya koyabilmesi için de anne-baba çocuk ilişkisindeki hassasiyet önem taşımaktadır (Soysal, Ergenekon ve Eroğlu, 2000). Anne çocuk ilişkisinde, gerek anne gerekse bebek birbirlerinin hislerine yanıt verdikleri seviyede aralarındaki duygusal iletişimin kalitesi yükselmektedir. Bebeklerde, bağlanılan figürden ayrılma, ileriki yaşlarda yorgunluk ve hastalık şeklinde kendini belli etmektedir (Goodfriend, 1993).

Birincil bağlanma nesnesi genellikle annedir. Buna karşılık, çok fazla bebekte ana bağlanma anneye olduğu kadar babayla da olmaktadır (Biller, 1993). Anne tarafından destek verilen babaların, bebekleri ile aralarında güvenli bir bağlılık

oluşturabilme ihtimalleri yüksektir. Baba ile bebeğin bağlanma biçimi ve ilişkinin detayları anneye bağlı olarak değişim göstermektedir. Eğer anne ve babadan her ikisi de uyarıcı kaynağı ise, bebeğin, hem annesine hem de babasına güvenli bağlanma geliştirebilmesi ihtimaldir. Bunun oluşmasında, bebeğin algılarının da etkisi vardır. Baba, anneye nazaran daha farklıdır. Sesinin tonu, verdiği tepkileri, giyimi, dokunuşu ve kokusu değişiktir. Bu sayede, bebek, anne ve babasının iki değişik kişi olduğunu öğrenir. Anne veya babanın birisinin ayrıldığı vaziyetlerde bebek, farklı bir sevgi kaynağının yanında olduğunu öğrendiğinde rahattır. Bu dönemde bebekler acıktıklarında ve yorgun olduklarında annelerini, hareketli oyunlarda ise babalarını tercih etmektedirler (Biller, 1993).

2.5.2. Dörtlü Bağlanma Modeli

Bartholomew ve arkadaşları (Bartholomew ve Horowitz, 1991) bağlanmanın erken dönem tanımlamalarından model olarak, Bowlby'nin orijinal teorisinde öne çıkan kendilik ve diğerine dair iki çeşit içsel çalışan modeli bir araya toplamış ve dört kategori modeli ismini koydukları bir yetişkin bağlanma biçimi modeli tarif etmişlerdir. Bu noktadan ilerleyerek kendiliğin ve diğerlerinin olumlu veya olumsuz şekilde algılanmasını temel almış ve güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu bağlanma olarak dört örüntü tanımlamışlardır. Türkiye'de de, Sümer ve arkadaşları tarafından bu bağlanma stillerinin Türk örneklemini üstündeki güvenilirlik ve geçerliliğini gösteren bir çalışma yapılmış ve batı örneklemine benzeşim gösteren bir örüntü elde etmişlerdir. İsmi bahsedilen dört bağlanma şeklinin, kişilerin her bir çalışan model boyutu üzerinde hangi noktaya eş geldiklerine bağlı olarak az veya çok uygun düştikleri birer model olduklarını düşünülmektedir (Sümer ve Güngör, 1999).

Araştırmacılar, temelde iki tür bağlanma stilinden söz etmektedirler. Bunlar; güvenli ve güvensiz bağlanma stilleridir (Ainsworth, Blehar, Waters ve Wall, 1978). Güvenli bağlanma stilinde, birey diğer insanların genel olarak kabul edici ve uygun tepki vereceği ümidi, sevilme ihtimali olan ve değerlilik duygusunu yansıtmaktadır. Bartholomew ve Horowitz (1991), güvenli bağlanmaya yetişkinlerin olumlu kendilik imajlarını muhafaza etmek için başka bireylerin onları onaylamasına daha az ihtiyaç hissettiklerini, bu konu hakkında daha az endişe yaşadıklarını ve başka insanlarla nispeten daha basit yakınlık kurabilmeleriyle birlikte bağımsız kalmayı da başarabildiklerinin altını çizmişlerdir (Kart, 2002).

Kayıtsız bağlanma stilinde, diğer insanlara karşı olumsuz bir tutumla beraber bir değerlilik – sevgi hissini tabir etmektedir. Bu bağlanma stiline sahip kişiler yakın ilişkilerden çekinerek, bağımsızlık ve incitilemezlik hislerini geliştirerek kendilerini düş kırıklıklarına karşı koruma altına almaktadırlar (Terzi ve Cihangir, 2009). Kayıtsız bağlanma stili, bağlanma ihtiyaçlarının göz ardı edildiği veya Bowlby (1969)'nin ifadesiyle, 'bağlanma sisteminin durdurulduğu çok daha komplike bir stratejiyi yansıtmaktadır'. Bağlanma figürünün kabul etmeyişi karşısında olumlu bir kendilik imajında kalmanın tek imkanı, bireyin kendisini bu figürden uzak tutması ve olumsuz hisleri değersizleştirecek bir kendilik sistemi geliştirmesidir. O sebeple bu bireyler, yakın ilişkilerden pasif bir şekilde kaçır, bağımsızlığa gereğinden fazla kıymet verir ve ilişkilerin çok da mühim olmadığına inanmaya başlarlar (Kantarıcı, 2009) .

Saplantılı bağlanma stiline sahip yetişkinler yanlış anlaşıldıklarına, gerçekte olana nazaran benlik değerlerinin daha az algılandığına inanç gösterirler ve diğer bireyleri güvenilmez bulup, onları temelli, uzun vadeli ilişkiler için söz verişte bulunmaya gönülsüz olarak algılarlar. Demek ki saplantılı bağlanan bireylerde en bariz özellik, kendine güven eksikliğidir ve bu sebeple hem reddedilmekten hem de yakın bir ilişkide karşı tarafın terk etmesinden çok korkarlar' (Kart, 2002). Saplantılı bağlanma stili özelliği gösteren kişiler yakın ilişkilerinde kişisel kıymetlilik ve kişisel yeterliliği bulmak için uğraşırlar (Terzi ve Cihangir, 2009).

Kaçınmacı / korkulu bağlanma stili, bireyin başkalarının reddeden ve güvenilmez kişiler olacağı düşüncesiyle birlikte kendisinin sevmeyeceğine dair beklentileri ve değersizlik hissini tabir etmektedir. Bu stil, diğer insanlarla yakın olmaktan kaçınarak, reddedilme tehlikesine karşı kendilerini koruma çabaları göstermektedir. Bu eğilim olası tatmin edici ilişkilerini daha yapılanmadan göz ardı etmelerine sebep olur (Bartholomew ve Horowitz, 1991; Kantarıcı, 2009). Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişiler, ilişkilerinde yakınlık istemektedirler fakat başkalarını güvenilir bulmadıkları ve reddedilmekten korktukları için, reddedilme olasılığını ortadan kaldırmak adına sosyal pozisyonlardan ve yakın ilişkilerden çekinmektedirler (Sümer ve Güngör, 1999). Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişiler; güvenli bağlanma stili özelliklerinin tam tersi özellikleri taşırlar. Düşük özsaygıya sahiptirler, çok kaygılıdırlar, bireysel değersizlik duygularına sahiptirler, başkalarının güven duyulmayan ve reddedici olduğuna dair umutları bulunmaktadır

(Terzi ve Cihangir, 2009; Sümer ve Güngör, 1999). Bartholomew ve Horowitz (1991)'e göre korkulu bağlanma stiline sahip bu yetişkinler, sosyal ilişki ve yakınlık ararlar ancak başka bireylere itimatsızlık ve reddedilme endişesi yaşadıkları için subjektif rahatsızlık ve sosyal onay için gereğinden fazla hassasiyetle ayrılan bozulmuş, yolunda gitmeyen sosyal ilişkiler oluşturlar (Kantarci, 2009).

Kısacası birçok araştırmacı tarafından, bağlanma stili ile duyguları transfer edebilme ve bu duyguları dengede tutabilme arasında yakın ilişki olduğu bildirilmektedir (Cassidy, 1994).

Güvenli yetişkinlerin başkalarına güvenmekte, yaklaşmakta ve romantik bir ilişkiye girmekte zorluk çekmemeleri beklenir. Bir başka yönden kaygılı bağlanma stiline sahip yetişkinlerin, kendilerini sevdiğini söyleyen herkese şüpheyile yaklaşımları ve insanlarla yakınlaşmaktan korkmaları gerekir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bu insanlar, ayrılmanın kaçınılmaz olduğunu düşünerek bundan duydukları incinme korkusuyla duygusal bir bağlanma yaşamak istemezler. Kaygılı – kararsız yetişkinler de eşlerinin sevgisinden asla emin olamadıkları için aşırı isteklerde bulunabilir, bu durum da ilişkilerinin üstünde bir baskı oluşturabilir. Böyle kişiler aşırı ilgi bekledikleri için, romantik eş adaylarını korkutup kaçırabilirler (Burger, 2006).

Bowlby'nin (1980) kuramsal olarak açıkladığı “güvenli bağlanma stili gösteren bireyler, kendilerini ve yeterliklerini olumlu değerlendirme eğilimindedirler” görüşü. Kişinin kendini önemli, değerli ve yeterli algılama seviyesi olarak anlatılan benlik saygısının gelişiminde, çevresel tesirlerin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bağlanma kuramına göre, hayatın ilk senelerinden başlayarak çocukla, çocuğu yetiştirenler, bakım verenler arasındaki duygusal bağın kalitesi, bireyin gelişimini hayat süresince etkilemektedir. Çocuk gereksinim duyduğunda ve kaygı hissi olduğunda bağlanma figüründen yeterli dayanağı ve olumlu tepkiyi görürse, bakım vereninin ulaşılabilir, güvenilir ve destek verici olduğuna inancı vardır; kendisinin de sevmeye layık, önemli birisi olduğuna ait hisler geliştirir. Böylelikle birey hayatın ileriki evrelerinde olumlu benlik algısına sahip olur, kendini sevmeye layık görür, başka bireylerle yakınlık kurabilir ve güvenli bağlanma stili geliştirir (Terzi ve Cihangir, 2009).

Bowlby (1969)'nin, Hazan ve Shaver (1987)' in yaptıkları araştırmalara göre, erken evredeki bağlanma örüntüsü, kişinin yaşamı süresince aktif bir durum göstermektedir. Buna göre, insanlar bebekliklerinde birincil olarak bağlandıkları bakım veren kişileri ile aralarındaki ilişkiye bağlı gelecekteki yaşamlarında olacak olan bağlanma stillerini geliştirirler ve bu geliştirdikleri bağlanma stilleri kişilerin hem arkadaş hem de romantik ilişkilerini etkilemektedir (Kantarıcı, 2009).

Ainsworth ve arkadaşları (1978), güvenli bağlanma gösteren çocukların annelerini genel olarak çocuklarından gelen arzulara olumlu tepkiler veren ve duyarlı kişiler olarak tarif etmişlerdir. Buna karşın, kaygılı/kararsız bağlanma davranışları gösteren çocukların annelerinin genelde çelişkili tepkiler gösterdikleri ve/veya çocuklarının etkinliklerini sıkça kesintiye uğrattıkları, sabote ettikleri ve gereksiz müdahalelerde bulundukları belirtilmiştir. Kaçınan çocukların anneleri ise genel olarak soğuk davranan, çocuklarının yakınlık isteklerini geri çeviren ve çocuklarıyla yakın fiziksel temastan kaçınan bireyler olarak tanımlanmıştır (Sümer ve Güngör, 1999).

2.6.İlgili Araştırmalar

Araştırmamızla ilgili literatür taraması yapıldığında ulaşılan ilgili araştırmalardan faydalanılan bilgilere göre;

Bowlby (1969) 'Attachment and loss: Attachment' adlı kitabında bağlanma stilleri ve kişilerarası ilişkilerin niteliğinin ilişkili olduğuna vurgu yapmıştır (Bowlby, 1969).

Muhlenkamp ve Sayles (1986) yaptıkları araştırmada, benlik saygısı ve içinde yetişilen sosyal çevre ile kendine saygı duyma arasında ilişki olduğunu' saptamıştır (Muhlenkamp ve Sayles, 1986).

Campbell ve Bowman, benlik saygısı seviyesinin olumlu dayanak ve destekleyici yaklaşımla gelişebileceğini vurgulamışlardır. Bu bağlamda, benlik saygısı ve akademik seviyesi düşük öğrenciler üstünde grupla danışma etkinlikleri yapmış ve grupla danışma oturumları neticesinde öğrencilerin hem benlik saygısı düzeylerinde hem de akademik düzeylerinde olumlu gelişimler gözlemiştir (Campbell ve Bowman, 1993).

Özkan'ın (1994), Selçuk üniversitesinde gerçekleştirdiği çalışmaya katılan 171'i kız, 379'u erkek 550 denek ile yaptığı araştırma sonuçlarına bakıldığında; benlik saygısı ile yaş arasında anlamlı bir ilişki tespit edememiştir (Özkan, 1994).

Bununla birlikte, yine Özkan (1994), kızlarda benlik saygısının erkeklere göre % 15 oranında daha fazla olduğunu tespit etmiştir (Özkan, 1994).

Özkan'ın (1994) yapmış olduğu çalışmada benlik saygısının, ailenin ilgisine büyük ölçüde bağlı olduğu, yüksek benlik saygısı, en yüksek oranda ailesi kendileri ile ilgilenen gençlerde olduğu, ilgi azaldıkça bu oran azalmakta olduğunu ve düşük benlik saygısı oranının ise ailenin ilgisi azaldıkça artmakta olduğunu tespit etmiştir (Özkan, 1994).

Benlik saygısı ile cinsiyet değişkeni arasında ilişkiyi inceleyen başka bir çalışmada ise, cinsiyet değişkeninin benlik saygısı üzerinde etkili olmadığı belirtilmiştir (Maşrabacı, 1994).

Ancak İnanç'ın (1997), yaptığı başka bir çalışma yapmış olduğumuz çalışmayı destekler nitelikte cinsiyet değişkeni ile benlik saygısı düzeyleri arasında anlamlı bir fark saptanamamıştır (İnanç, 1997).

Cooper, Shaver ve Collins'in (1998) yaptığı çalışmada güvensiz bağlanma stiline sahip ergenlerde suç işleme, antisosyal davranışlar, düşük öz saygı, yakın ilişki kurmada güçlük, yalnızlık hissi ve utanç gibi duygular yoğun olarak yaşanmaktadır sonucu elde edilmiştir (Cooper, Shaver ve Collins, 1998).

Sümer ve Güngör'ün (1999), yapmış oldukları araştırma sonucunda, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı korelasyon saptanmıştır (Sümer ve Güngör, 1999).

Çam ve arkadaşlarının (2000) yaptıkları çalışmada sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin benlik saygısının da yükseldiğini saptamışlardır (Çam, Khorshid ve Özsoy, 2000).

Murray ve Ark. (2002) yaptığı çalışmada, bağlanma stilleri ve kişilerarası ilişkilerin niteliğinin ilişkili olduğuna dair vurguda bulunmuşlardır (Murray ve Ark., 2002).

Lise öğrencileri ile yapılan bir başka araştırma bulgularında ise farklı sınıflara devam eden lise öğrencilerinin benlik saygısı puan ortalamaları arasında da fark olmadığı bulunmuştur (Balat ve Akman, 2004).

Baybek ve Yavuz'un (2005) yaptığı araştırma sonuçlarına göre, büyük şehirde yaşayan gençlerin benlik saygısının daha yüksek, köy ve kasabada yaşayanların benlik saygılarının daha düşük olduğu ve yaşanılan yere göre benlik saygısı düzeyleri arasında önemli bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (Baybek ve Yavuz, 2005).

Kışlak ve Çavuşoğlu'nun (2006) yapmış oldukları araştırma sonucu tespit edilen sonuçlara göre benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasında ilişkiye rastlanmamıştır (Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006). Kışlak ve Çavuşoğlu'nun (2006) yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasında ilişkiye rastlanmamıştır (Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006). Erbil ve arkadaşlarının (2006) yapmış oldukları çalışma sonucunda benlik saygısı ile ana – baba ilgisi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır (Erbil, Divan ve Önder, 2006).

Mikulincer ve arkadaşları (2009), yaptıkları çalışmada güvenli bağlanan bireyler, güvensiz bağlananlara(kaygılı / kaçınmacı) göre, güvenle ilgili ana konulara daha çabuk ulaşmıştır. Zaman geçtikten sonra hikâyeleri hatırlamaları istendiğinde de güvenli bağlanan kişiler, güven ana duygulu daha fazla hikaye anımsamıştır (Mikulincer, Shaver ve Avihou-Kanza, 2009).

Erşan ve arkadaşları'nın (2009) yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre benlik saygısı ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme ve insanlara güven duyma alt boyutları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009). Erşan ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları araştırma sonucunda ulaşılan verilere göre, cinsiyet değişkeni ile insanlara güven duyma puanları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar kızların insanlara güvenme boyutu puanlarının erkeklere göre daha düşük olduğunu göstermektedir. Aynı çalışmada, yaş değişkeni ile insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre '21 yaş ve üzerindeki bireylerin insanlara güven duyma puanları 21 yaş ve altına göre daha düşük olduğunu' tespit etmişlerdir (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009).

Erşan ve arkadaşlarının (2009) beden eğitimi ve antrenörlük öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmanın sonuçlarına göre cinsiyet faktörü ile ana – baba ilgisi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar kızların ana – baba ilgisi

faktörü seviyelerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009).

Yapılan bir başka araştırma sonuçlarına göre kız öğrencilerin benlik saygı seviyeleri erkek öğrencilere oranla daha yüksek olara tespit edilmiştir (Altıok, Ek ve Koruklu, 2010).

Yazıcıoğlu'nun (2011) yaptığı araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stili ile cinsiyet ve yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Yazıcıoğlu, 2011).

Yazıcıoğlu'nun (2011) yaptığı araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stili ile cinsiyet ve yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Yazıcıoğlu, 2011).

Karakuş'un (2012) ergenlerle yaptığı araştırmasında; ergenlerin kaygılı / korkulu bağlanma stilli ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir (Karakuş, 2012).

Kımtır'ın (2014) üniversiteli gençler ile yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre ise cinsiyet değişkeni ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Bununla beraber aynı araştırmada kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme ve yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme seviyeleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu yapılan bu araştırmada tespit edilmiştir (Kımtır, 2014).

Saygılı, Kesecioğlu ve Kırıktas'ın (2015) "Eğitim Düzeyinin Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi" adlı araştırmalarında, Süleyman Demirel Üniversitesi'nde eğitim gören 285 gönüllü öğrenciye uyguladıkları anketler sonucunda 18-20 yaş katılımcılar ile 27 yaş üzeri katılımcıların benlik saygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit etmişlerdir (Saygılı, Kesecioğlu ve Kırıktas, 2015).

Saygılı ve arkadaşlarının (2015) yaptığı araştırma sonucunda eğitim değişkeni ile ilgili ulaşılan veriler neticesinde, öğrencilerin benlik saygısı puanlarının eğitim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın

bulgularına göre, “öğrencilerin eğitim düzeyleri yükseldikçe benlik saygısı puanlarının da buna paralel olarak yükseldiği” belirlenmiştir (Saygılı, Kesecioğlu ve Kırıktaş, 2015).

Obuz’un (2019), “1975 Yılında Türkiye’den KKTC’ye Göç Etmiş Bireylerde Kültürlerarası Adaptasyon Ve Benlik Saygısı İlişkisi” adlı araştırması sonucu ulaşılan verilere göre, Gazimağusa bölgesine ikamet eden bireylerin benlik saygısı puanları Lefkoşa ve İskele bölgelerine ikamet eden bireylerin puanlarından daha yüksek bulunmuştur (Obuz, 2019). Çevik’in (2015), Türk ve yabancı uyruklu bireyler arasında yaptığı bir araştırmada, yabancı uyruklu veya Türk uyruklu öğrencilerin benlik saygıları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Çevik, 2015).

Çelik’in (2016) kadınlar ile yapmış olduğu çalışmada elde edilen sonuçlara göre eğitim seviyesi yüksek olan kadınlarda kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Çelik, 2016).

Yine Çelik’in (2016) kadınlar ile yapmış olduğu aynı çalışmada elde edilen sonuçlara göre eğitim seviyesi yüksek olan kadınlarda ana – baba ilgisi puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Çelik, 2016).

Çelik’in (2016) kadınlar ile yapmış olduğu çalışmada elde edilen sonuçlara göre, eğitim seviyesi yüksek olan kadınlarda insanlara güven duyma puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Çelik, 2016).

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma, nicel bir çalışma olarak yapılandırılmıştır. Nicel araştırmada veriler gözlemlenebilir, sayısal biçimlerde ifade edilebilir, ölçülebilir biçimde ifade edilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel,2018). Bu çalışma kapsamında nicel araştırma türlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırma modeli iki veya daha çok değişken arasındaki ilişkinin ne kadar var olduğunu saptamak ve arasındaki neden ve sonuçlar ile ilgili bilgi elde etmek hedefiyle açıklanmaya çalışılmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017). Bu bağlamda Kişisel Bilgi Envanteri, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma, KKTC’ nin Girne, Lefkoşa, Mağusa ve Güzelyurt bölgelerinde yaşayan, uygun kazara örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun / kazara örnekleme; para, zaman ve iş gücü bakımından var olan sınırlılıklar sebebiyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir kısımlardan seçilmesidir (Büyüköztürk, 2019) . Bu örnekleme yöntemi ile yaşları 19 ile 60 arasında olan, ilişki yaşamış veya yaşamakta olan, her bölge için 100 kişi olmak üzere toplam 400 kişi ile yapılması planlanmaktaydı. Örneklemin 400 kişi olarak belirlenmesindeki amaç 4 bölgede de çalışılmak hedeflendiği için eğer herhangi bir sınırlılık yaşanmazsa her bölgeden eşit miktarda örneklem alınmasının düşünülmekteydi. Yaşanan sınırlılıklar nedeniyle toplam 326 kişiye ulaşılmış ve anket uygulaması yapılmıştır. Örneklemin sosyo-demografik verilere göre dağılımı aşağıdaki tabloda görüldüğü gibidir:

Tablo 1.
Örneklemin sosyo-demografik verilere göre dağılımı

	Değişken	f	%
Cinsiyet	Kadın	137	42,0
	Erkek	189	58,0
Yaş	19 – 24	139	42,6
	25 – 30	73	22,4
	31 – 36	34	10,4
	37 – 42	26	8,0
	43 – 48	19	5,8
	49 – 54	23	7,1
	55 – 57	5	1,5
	58 – 60	7	2,1
Eğitim Durumu	Lise ve altı	70	21,5
	Üniversite	222	68,1
	Yüksek Lisans ve üstü	34	10,4
Meslek	Özel Sektör	111	34,0
	Kamu	66	20,2
	Öğrenci	149	45,7
	Çalışmıyor	0	0
Uyruk	KKTC	161	49,4
	TC	119	36,5
	KKTC / TC	46	14,1
Yaşanılan Bölge	Lefkoşa	69	21,2
	Girne	178	54,6
	Güzelyurt	34	10,4
	Mağusa	45	13,8
Toplam		326	100

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Bu ölçek 1963’ te Morris Rosenberg tarafından geliştirilmiştir. A.B.D.’ de geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Rosenberg tarafından 1965 yılında yapıldıktan sonra birçok araştırmada araç olarak kullanılmıştır (Çuhadaroglu, 1986). Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanma çalışması Çuhadaroglu tarafından 1986 yılında yapılmıştır. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeğinin 11 alt ölçeği bulunmaktadır. Bunlar: “Benlik Saygısı, Kendilik Kavramı Sürekliliği, Eleştiriye Duyarlılık, Tartışmalara Katılma, Kişilerarası İlişkilerde Tehdit Hissetme, İnsanlara Güven Duyma, Depresif Duygulanım, Hayalperestlik, Ana-Baba İlgisi, Psikik İzolasyon ve Psikosomatik Belirtiler” alt boyutlarıdır (Çuhadaroglu, 1986).

Bu araştırmada, Benlik Saygısı, Kişilerarası İlişkilerde Tehdit Hissetme, İnsanlara Güven Duyma, Ana – Baba ilgisi alt ölçekleri kullanılmıştır. Rosenberg benlik saygısı ölçeğinden yüksek puan düşük benlik saygısını belirtmektedir. Rosenberg Benlik Saygısı alt ölçeğinden cevaplar 0-6 puan ile değerlendirilir. Puanların yorumlanmasında; 0-1 puan alanların “yüksek”; 2-4 puan alanların “orta”, 5-6 puan alanlarınsa “düşük” benlik saygısına sahip oldukları kabul edilir. Ölçeğin Türkçe formunun güvenirliği, 15 – 18 yaş arasındaki lise öğrencilerine iki hafta ara ile uygulanan testin her alt test için ulaşılan değişmezlik kat sayısı .46 ile .89 arasında değişmiştir. Ölçeğin Türkçe formunun geçerliliği, uzman görüşleri ile öğrenciler benlik saygıları açısından düşük, orta ve yüksek olarak gruplara ayrılmışlardır. Görüşme ve ölçek sonuçları arasındaki uygunluk Pearson Momentler Çarpımı ile hesaplanmış ve geçerlilik kat sayısı .71 olarak bulunmuştur. Diğer alt testlerin geçerlik çalışması içinse SCL-90 verilmiştir. Depresyon alt testi için .66, psikosomatik belirtiler için .70 ve kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme alt ölçeği içinse .45 olarak hesaplanmıştır (Çuhadaroglu, 1986).

3.3.2. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri

Araştırmada bağlanma tarzları, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ile ölçülmüştür. Brennan ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilen YİYE, yakın ilişkilerdeki bağlanmada yaşanan kaygıyı ve başkalarından kaçınmayı ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, toplam 36 maddeden oluşmakta ve her bir boyut (kaygı ve

kaçınma boyutları), 18'er madde ile değerlendirilmektedir. Bu ölçekte, katılımcılar her bir maddenin kendilerini ne oranda tarif ettiğini yedi dereceli ölçek üzerinden değerlendirmişlerdir (1 = beni hiç tanımlamıyor, 7 = tamamıyla beni tanımlıyor). Ölçekteki 3., 15., 19., 22., 25., 27., 29., 31., 33. Ve 35. Maddeler ters puanlanmaktadır. YİYE her iki dili de bilen iki uzman tarafından çeviri ve tersine çeviri yoluyla İngilizceden Türkçeye çevrilerek çeşitli araştırmalarda ve lisansüstü tezlerde kullanılmıştır. Bu ölçeği, Türkçe forma uyarlayan, Nebi Sümer'dir. Türkçe formun iç tutarlılığı kaçınma için .81, kaygı için .84 olarak yüksek bulunmuştur. Sümer (2006) tarafından ölçeğin faktör yapısı incelenmiş ve 'kaygılı ve kaçınmalı bağlanma' olmak üzere iki boyut elde edilmiştir. Her iki boyutun da yüksek düzeyde güvenirlik katsayısına sahip olduğu (kaygı için .86 ve kaçınma için .90) görülmüştür (Şahin ve Yaka, 2010). Bu ölçek daha önce de Türkiye'de bazı araştırmacılar tarafından da kullanılmış geçerli ve güvenilir olduğuna ilişkin bilgiler elde edilmiştir (Sümer ve Güngör, 1999).

3.3.3. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile ilgili veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen anket; katılımcıların demografik bilgilerini; yaş, cinsiyet, uyruk, meslek, eğitim durumu ve yaşanan bölge değişkenlerinin sayısını belirlemek amacıyla toplam 6 sorudan oluşmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen 1 Kişisel Bilgi Formu (EK A) ve araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenlerini ölçen Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (EK B) ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (EK C) olmak üzere 2 ölçek kullanılmıştır. Ulaşılabildiği kadar katılımcıya uygulanmıştır. Araştırmaya katılımda, gönüllülük esasına bağlı kalınmış, gerekli açıklamalar katılımcılara yapılmış ve katılımcıların bilgilerinin gizli kalacağı, herhangi bir isim istenilmediği için tanınma ihtimallerinin olmadığı, bu sebeple kendilerini en iyi ifade eden seçenekleri işaretleyerek sorulara samimiyetle yanıt vermeleri rica edilmiştir. Araştırma ve anketlerdeki sorularla ilgili katılımcılara gereken açıklamalar yapılmış ve katılımcıların soruları açıklayıcı bir şekilde cevaplandırılmıştır. Dağıtılan 400 adet envanterin 326 tanesi araştırmacıya ulaşmıştır. Katılımcıların önemli bir kısmından

araştırmayla ilgili olumlu geri dönütler alınmış ve katılımlarından dolayı katılımcılara teşekkür edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Veriler SPSS 22 programı ile çözümlenip, 0.05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı parametrik test olan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Verilerin homojenliği ANOVA'nın içinde bulunan homojenlik testi ile analiz edilip homojenlik durumuna göre varyanslar eşit dağıldığı durumlarda tukey, varyanslar eşit dağılmadığı durumlarda ise tamhane testi uygulanmıştır. Bağımlı değişkenin bağımsız değişkenlerle etkileşimini analiz edilirken ise bağımlı değişkenlerin, bağımsız değişkenlere göre farklılık gösteri göstermediğini belirlemek amacıyla ikiden fazla değişken için tek yönlü varyans analizi (ANOVA). İki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için bağımsız örneklem için t-testi ve değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için, iki değişken arasındaki ilişkinin niceliğini tespit edip yorumlamak maksadıyla kullanılan pearson korelasyon analizi. Verilerin analizinde kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2018).

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada kullanılan bağımlı ve bağımsız değişkenlerin tek yönlü varyans analizi, Bağımsız örneklem t – testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılarak analiz edilen sonuçları tablolar şeklinde verilecek ve bu tabloların açıklamaları yapılacaktır

4.1. Katılımcıların yaş değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi.

Tablo 2.

Yaş değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili değişkeni için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaş	Yaş	Ortalama Fark	SS	P
19-24	25-30	,24549	,13277	,855
	31-36	,38192	,19072	,770
	37-42	,77043*	,18374	,005
	43-48	,59769	,26514	,629
	49-54	,14130	,26633	1,000
	55-57	,05675	,72512	1,000
	58-60	,49326	,49312	1,000
25-30	19-24	-,24549	,13277	,855
	31-36	,13643	,20621	1,000
	37-42	,52494	,19978	,277
	43-48	,35220	,27649	,999
	49-54	-,10420	,27763	1,000
	55-57	-,18874	,72935	1,000
	58-60	,24777	,49931	1,000
31-36	19-24	-,38192	,19072	,770
	25-30	-,13643	,20621	1,000
	37-42	,38851	,24219	,966
	43-48	,21577	,30853	1,000
	49-54	-,24062	,30956	1,000
	55-57	-,32516	,74209	1,000
	58-60	,11134	,51774	1,000

Tablo 2'nin devamı

37-42	19-24	-,77043*	,18374	,005
	25-30	-,52494	,19978	,277
	31-36	-,38851	,24219	,966
	43-48	-,17274	,30427	1,000
	49-54	-,62913	,30531	,733
	55-57	-,71368	,74033	1,000
	58-60	-,27717	,51521	1,000
43-48	19-24	-,59769	,26514	,629
	25-30	-,35220	,27649	,999
	31-36	-,21577	,30853	1,000
	37-42	,17274	,30427	1,000
	49-54	-,45639	,36021	,999
	55-57	-,54094	,76461	1,000
	58-60	-,10443	,54953	1,000
49-54	19-24	-,14130	,26633	1,000
	25-30	,10420	,27763	1,000
	31-36	,24062	,30956	1,000
	37-42	,62913	,30531	,733
	43-48	,45639	,36021	,999
	55-57	-,08454	,76502	1,000
	58-60	,35197	,55010	1,000
55-57	19-24	-,05675	,72512	1,000
	25-30	,18874	,72935	1,000
	31-36	,32516	,74209	1,000
	37-42	,71368	,74033	1,000
	43-48	,54094	,76461	1,000
	49-54	,08454	,76502	1,000
	58-60	,43651	,87034	1,000
58-60	19-24	-,49326	,49312	1,000
	25-30	-,24777	,49931	1,000
	31-36	-,11134	,51774	1,000
	37-42	,27717	,51521	1,000
	43-48	,10443	,54953	1,000
	49-54	-,35197	,55010	1,000
	55-57	-,43651	,87034	1,000

*p<0.05

Tablo 2’de görüldüğü gibi, yaş faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan 19 – 24 ($\bar{x}$:3,66) ile 37 – 42 ($\bar{x}$:2,89) yaş aralıkları arasında anlamlı fark gözlenmiştir. 37 – 42 yaş aralığındaki bireylerin kaygılı bağlanma stili puanları, 19 – 24 yaş aralığındaki bireylere göre daha

düşüktür. Elde edilen sonuçlara göre yaş arttıkça kaygılı bağlanma oranı da azalır şeklinde düşünülebilir. Bunun sebebi, daha genç yaşlarda bireylerin yaşadıkları ilişki deneyimleri ve bu ilişkilerden edinilen doyum seviyeleridir diye açıklanabilir. Buna karşılık oluşturulan diğer yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.2. Katılımcıların uyruk değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi.

Tablo 3.

Uyruk değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili değişkeni için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları.

Uyruk	Uyruk	Ortalama Fark	ss	p
KKTC	TC	-,39344*	,11215	,002
	KKTC – TC	-,29934	,17880	,267
TC	KKTC	,39344*	,11215	,002
	KKTC – TC	,09409	,17595	,933
KKTC – TC	KKTC	,29934	,17880	,267
	TC	-,09409	,17595	,933

*p<0.05.

Tablo 3’de görüldüğü gibi, uyruk faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olmadığı belirlendiği için tamhane testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan KKTC ($\bar{x}$:3,26) ile TC ($\bar{x}$:3,66) uyrukları arasında anlamlı fark gözlenmiştir. TC uyruklu bireylerin kaygılı bağlanma stili puanları KKTC uyruklu bireylere göre daha yüksektir. Elde edilen sonuçlara göre TC uyruklu bireylerin kaygılı bağlanma oranı daha yüksektir şeklinde düşünülebilir. Uyruklar arasındaki farklılığın sebebi kültürel farklılıklar ya da kültürel farklılıklara bağlı çocuk yetiştirilme farklılıkları olduğu düşünülmektedir.

Buna karşılık oluşturulan diğer uyruklar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.3. Katılımcıların eğitim değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 4.

Eğitim değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

	Eğitim Yeni	Eğitim Yeni	Ortalama Fark	SS	P
Lise ve altı	Üniversite		,22964	,15788	,384
		Yüksek lisans ve üstü	,51148	,24567	,118
Üniversite	Lise ve altı		-,22964	,15788	,384
		Yüksek lisans ve üstü	,28184	,20540	,444
Yüksek lisans ve üstü	Lise ve altı		-,51148	,24567	,118
		Üniversite	-,28184	,20540	,444

p<0.05

Tablo 4'te görüldüğü gibi, eğitim faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olmadığı belirlendiği için tamhane testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan oluşturulan eğitim düzeyleri grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan eğitim değişkeninin kaygılı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.4. Katılımcıların meslek değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 5.

Meslek değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma değişkeni için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

	Mesleğiniz	Mesleğiniz	Ortalama Fark	ss	p
	Özel Sektör	Kamu	,28390	,15857	,209
		Öğrenci	-,24489	,12871	,166
	Kamu	Özel Sektör	-,28390	,15857	,209
		Öğrenci	-,52878*	,13454	,000
	Öğrenci	Özel Sektör	,24489	,12871	,166
		Kamu	,52878*	,13454	,000

*p<0.05.

Tablo 5'te görüldüğü gibi, meslek faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olmadığı belirlendiği için tamhane testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan kamu sektörü ($\bar{x}$:3,11) ile öğrenci ($\bar{x}$:3,64) değişkenleri arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Kamu çalışanlarının kaygılı bağlanma stili puanları öğrencilere göre daha düşüktür. Bunun nedeni, yaş faktöründe olduğu gibi yaş ilerledikçe kaygılı bağlanma stili azalması olduğu düşünülebilir. Çünkü kamu çalışanlarının yaş ortalamaları öğrencilere göre daha yüksektir. Bu durumun bir başka nedeni toplumsal psikoloji olarak düşünülebilir. Çünkü yaşanan toplumun içinde bulunduğu şartlar, her ne kadar eğitilmiş de olursa gelecek kaygısı yaşanması, işsiz kalma ihtimaline, yasa değişikliği ile yapılan, işe alınma şartları ve işten çıkarılma tehdidine karşı tedirginlik yaşanmasına sebep oluşturmakta bu da yaşanan ilişkilerde kaygılı bağlanmalara

sebebi olduğu düşünülebilir. Buna karşılık oluşturulan diğer değişkenler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.5. Katılımcıların yaşadıkları bölge değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 6.

Yaşadıkları bölge değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaşadığınız Bölge	Yaşadığınız Bölge	Ortalama Fark	ss	p
Lefkoşa	Girne	-,23249	,12895	,370
	Güzelyurt	-,46095	,26153	,410
	Mağusa	-,33935	,22072	,562
Girne	Lefkoşa	,23249	,12895	,370
	Güzelyurt	-,22846	,24370	,928
	Mağusa	-,10686	,19927	,996
Güzelyurt	Lefkoşa	,46095	,26153	,410
	Girne	,22846	,24370	,928
	Mağusa	,12160	,30245	,999
Mağusa	Lefkoşa	,33935	,22072	,562
	Girne	,10686	,19927	,996
	Güzelyurt	-,12160	,30245	,999

*p<0.05

Tablo 6’da görüldüğü gibi, yaşadıkları bölge faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte yaşadıkları bölge faktörü homojen olmadığı belirlendiği için tamhane testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan oluşturulan

yaşanılan bölgeler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan kaygılı bağlanma stilinin yaşanılan bölge faktörü ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.6 Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 7.

Cinsiyet değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili değişkeni için bağımsız örneklem t – testi sonuçları

		Levene's Test				
		için eşitlik		t-test için ortalama eşitlik		
		varyansı				
		f	p	t	df	p
	Varyanslar Eşit	3,945	,048	-,546	324	,586
	Varsayılrırsa					
Kaygılı Bağlanma	Varyanslar Eşit			-,532	264,226	,595
	Varsayılmazsa					

*p<0.05

Tablo 7’de görüldüğü gibi, cinsiyet faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t test testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyet faktörünün kaygılı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülmektedir.

4.7. Katılımcıların yaş değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 8.

Yaş değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaş	Yaş	Ortalama Fark	ss	p
19-24	25-30	-,05277	,09254	,999
	31-36	-,16771	,12249	,871
	37-42	-,24388	,13679	,632
	43-48	-,42820	,15659	,116
	49-54	,06595	,14411	1,000
	55-57	-,28961	,29140	,975
	58-60	-,15627	,24799	,998
25-30	19-24	,05277	,09254	,999
	31-36	-,11494	,13292	,989
	37-42	-,19111	,14621	,896
	43-48	-,37543	,16488	,310
	49-54	,11872	,15308	,994
	55-57	-,23683	,29594	,993
	58-60	-,10350	,25330	1,000
31-36	19-24	,16771	,12249	,871
	25-30	,11494	,13292	,989
	37-42	-,07617	,16678	1,000
	43-48	-,26049	,18337	,847
	49-54	,23366	,17284	,878
	55-57	-,12190	,30663	1,000
	58-60	,01144	,26571	1,000
37-42	19-24	,24388	,13679	,632
	25-30	,19111	,14621	,896
	31-36	,07617	,16678	1,000
	43-48	-,18432	,19322	,980
	49-54	,30983	,18325	,693
	55-57	-,04573	,31262	1,000
	58-60	,08761	,27260	1,000
43-48	19-24	,42820	,15659	,116
	25-30	,37543	,16488	,310
	31-36	,26049	,18337	,847
	37-42	,18432	,19322	,980

Tablo 8'in devamı

	49-54	,49415	,19847	,204
	55-57	,13860	,32177	1,000
	58-60	,27193	,28305	,979
49-54	19-24	-,06595	,14411	1,000
	25-30	-,11872	,15308	,994
	31-36	-,23366	,17284	,878
	37-42	-,30983	,18325	,693
	43-48	-,49415	,19847	,204
	55-57	-,35556	,31589	,951
	58-60	-,22222	,27635	,993
55-57	19-24	,28961	,29140	,975
	25-30	,23683	,29594	,993
	31-36	,12190	,30663	1,000
	37-42	,04573	,31262	1,000
	43-48	-,13860	,32177	1,000
	49-54	,35556	,31589	,951
	58-60	,13333	,37486	1,000
58-60	19-24	,15627	,24799	,998
	25-30	,10350	,25330	1,000
	31-36	-,01144	,26571	1,000
	37-42	-,08761	,27260	1,000
	43-48	-,27193	,28305	,979
	49-54	,22222	,27635	,993
	55-57	-,13333	,37486	1,000

*p<0.05

Tablo 8’de görüldüğü gibi yaş faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Yaş faktörünün kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.8. Katılımcıların uyruk değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 9.

Uyruk değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Uyruk	Uyruk	Ortalama Fark	ss	p
KKTC	TC	,10257	,07792	,387
	KKTC – TC	,14096	,10776	,392
TC	KKTC	-,10257	,07792	,387
	KKTC – TC	,03839	,11190	,937
KKTC – TC	KKTC	-,14096	,10776	,392
	TC	-,03839	,11190	,937

*p<0.05

Tablo 8’de görüldüğü gibi uyruk faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan uyruklar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan uyruk faktörünün kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.9. Katılımcıların eğitim değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 10.

Eğitim değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Eğitim	Eğitim	Ortalama Fark	ss	p
Lise ve altı	Üniversite	-,09990	,08828	,495
	Yüksek lisans ve üstü	-,23758	,13462	,183
Üniversite	Lise ve altı	,09990	,08828	,495
	Yüksek lisans ve üstü	-,13768	,11860	,477
Yüksek lisans ve üstü	Lise ve altı	,23758	,13462	,183
	Üniversite	,13768	,11860	,477

*p<0.05

Tablo 10’da görüldüğü gibi eğitim faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan eğitim seviyeleri arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan eğitim faktörünün kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.10. Katılımcıların meslek değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 11.

Meslek değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Mesleğiniz	Mesleğiniz	Ortalama Fark	ss	p
Özel Sektör	Kamu	-,21758	,09902	,073
	Öğrenci	,08506	,07988	,537
Kamu	Özel Sektör	,21758	,09902	,073
	Öğrenci	,30265*	,09420	,004
Öğrenci	Özel Sektör	-,08506	,07988	,537
	Kamu	-,30265*	,09420	,004

*p<0.05.

Tablo 11’de görüldüğü gibi meslek faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte meslek faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan kamu sektörü ile öğrenci değişkenleri arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Öğrencilerin ($\bar{x}$:4,16) kaçınmacı bağlanma stili puanları, kamu çalışanlarına ($\bar{x}$:4,46) göre daha düşük bulunmuştur. Kamu çalışanlarının yaş ortalamaları dolayısıyla ciddi ilişkilere / bağlanmalara artık daha genç yaşlarına oranla ilişkilere sıcak bakmamaları, çevrelerindeki bireylere kayıtsız davranmaları bu sonuca ulaşmamıza neden olmuştur diye düşünülebilir. Buna karşılık oluşturulan diğer yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.11. Katılımcıların yaşadıkları bölge değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 12.

Yaşadıkları bölge değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaşadığınız Bölge	Yaşadığınız Bölge	Ortalama Fark	ss	p
Lefkoşa	Girne	,19748	,09108	,134
	Güzelyurt	,26757	,13458	,195
	Mağusa	,19281	,12307	,399
Girne	Lefkoşa	-,19748	,09108	,134
	Güzelyurt	,07010	,12021	,937
	Mağusa	-,00467	,10716	1,000
Güzelyurt	Lefkoşa	-,26757	,13458	,195
	Girne	-,07010	,12021	,937
	Mağusa	-,07476	,14594	,956
Mağusa	Lefkoşa	-,19281	,12307	,399
	Girne	,00467	,10716	1,000
	Güzelyurt	,07476	,14594	,956

*p<0.05

Tablo 12’de görüldüğü gibi yaşadıkları bölge faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte meslek faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan yaşadıkları bölgeler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaşadıkları bölge faktörünün kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.12. Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 13.

Cinsiyet değişkenine göre bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili için bağımsız örneklem t – testi analizi sonuçları

		Levene's Test		T-test için ortalama eşitlik		
		için eşitlik varyansı				
		f	p	t	df	p
Kaçınmacı	Varyanslar Eşit	1,582	,209	,423	324	,673
	Varsayılrısa					
Bağlanma	Varyanslar Eşit			,434	315,377	,665
	Varsayılmazsa					

*p<0.05

Tablo 13’de görüldüğü gibi cinsiyet faktörünün, bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stilini ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t test testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan cinsiyet faktörünün kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.13. Katılımcıların yaş değişkeni ile benlik saygısı düzeyi arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 14.

Yaş değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaş	Yaş	Ortalama Fark	ss	p
19-24	25-30	,01873	,04351	1,000
	31-36	-,04202	,05760	,996
	37-42	-,04881	,06433	,995
	43-48	-,00549	,07363	1,000
	49-54	-,00366	,06777	1,000
	55-57	,08504	,13703	,999
	58-60	,07646	,11662	,998
25-30	19-24	-,01873	,04351	1,000
	31-36	-,06076	,06251	,978
	37-42	-,06754	,06876	,977
	43-48	-,02422	,07753	1,000
	49-54	-,02239	,07199	1,000
	55-57	,06630	,13917	1,000
	58-60	,05773	,11912	1,000
31-36	19-24	,04202	,05760	,996
	25-30	,06076	,06251	,978
	37-42	-,00679	,07843	1,000
	43-48	,03653	,08623	1,000
	49-54	,03836	,08128	1,000

Tablo 14' ün devamı

37-42	55-57	,12706	,14419	,988
	58-60	,11849	,12495	,981
	19-24	,04881	,06433	,995
	25-30	,06754	,06876	,977
	31-36	,00679	,07843	1,000
	43-48	,04332	,09086	1,000
	49-54	,04515	,08618	1,000
43-48	55-57	,13385	,14701	,985
	58-60	,12527	,12819	,977
	19-24	,00549	,07363	1,000
	25-30	,02422	,07753	1,000
	31-36	-,03653	,08623	1,000
	37-42	-,04332	,09086	1,000
	49-54	,00183	,09333	1,000
49-54	55-57	,09053	,15131	,999
	58-60	,08195	,13311	,999
	19-24	,00366	,06777	1,000
	25-30	,02239	,07199	1,000
	31-36	-,03836	,08128	1,000
	37-42	-,04515	,08618	1,000
	43-48	-,00183	,09333	1,000
55-57	55-57	,08870	,14855	,999
	58-60	,08012	,12995	,999
	19-24	-,08504	,13703	,999
	25-30	-,06630	,13917	1,000
	31-36	-,12706	,14419	,988
	37-42	-,13385	,14701	,985
	43-48	-,09053	,15131	,999
	49-54	-,08870	,14855	,999

Tablo 14' ün devamı

58-60	58-60	-,00857	,17628	1,000
	19-24	-,07646	,11662	,998
	25-30	-,05773	,11912	1,000
	31-36	-,11849	,12495	,981
	37-42	-,12527	,12819	,977
	43-48	-,08195	,13311	,999
	49-54	-,08012	,12995	,999
	55-57	,00857	,17628	1,000

*p<0.05

Tablo 14'te görüldüğü gibi yaş faktörünün, kişilerin benlik saygısını ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaş faktörünün benlik saygısı ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.14. Katılımcıların uyruk değişkeni ile benlik saygısı düzeyi arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 15.

Uyruk değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

		Ortalama		
Uyruk	Uyruk	Fark	ss	p
KKTC	TC	,03266	,03620	,639
	KKTC – TC	,02174	,05007	,901
TC	KKTC	-,03266	,03620	,639
	KKTC – TC	-,01092	,05199	,976
KKTC – TC	KKTC	-,02174	,05007	,901
	TC	,01092	,05199	,976

*p<0.05

Tablo 15’de görüldüğü gibi uyruk faktörünün, kişilerin benlik saygısını ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan uyruklar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan uyruk faktörünün benlik saygısı ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.15. Katılımcıların eğitim değişkeni ile benlik saygısı düzeyi arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 16.

Eğitim değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Eğitim	Eğitim	Ortalama Fark	ss	p
Lise ve altı	Üniversite	-,07102	,04092	,194
	Yüksek lisans ve üstü	-,05303	,06239	,672
Üniversite	Lise ve altı	,07102	,04092	,194
	Yüksek lisans ve üstü	,01799	,05497	,943
Yüksek lisans ve üstü	Lise ve altı	,05303	,06239	,672
	Üniversite	-,01799	,05497	,943

*p<0.05

Tablo 16’da görüldüğü gibi eğitim faktörünün, kişilerin benlik saygısını ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte eğitim faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan eğitim düzeyleri grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan eğitim faktörünün benlik saygısı ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.16. Katılımcıların meslek değişkeni ile benlik saygısı düzeyi arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 17.

Meslek değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) testi sonuçları

Mesleğiniz	Mesleğiniz	Ortalama Fark	ss	p
Özel Sektör	Kamu	-,03759	,04654	,698
	Öğrenci	,00583	,03754	,987
Kamu	Özel sektör	,03759	,04654	,698
	Öğrenci	,04342	,04427	,590
Öğrenci	Özel sektör	-,00583	,03754	,987
	Kamu	-,04342	,04427	,590

*p<0.05

Tablo 17’de görüldüğü gibi meslek faktörünün, kişilerin benlik saygısını ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte meslek faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan meslekler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan meslek faktörünün benlik saygısı ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.17. Katılımcıların yaşadıkları bölge değişkeni ile benlik saygısı düzeyi arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 18.

Yaşadıkları bölge değişkenine göre benlik saygısı faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaşadığınız Bölge	Yaşadığınız Bölge	Ortalama Fark	ss	p
Lefkoşa	Girne	,06545	,04231	,411
	Güzelyurt	,05200	,06251	,839
	Mağusa	,11488	,05716	,186
Girne	Lefkoşa	-,06545	,04231	,411
	Güzelyurt	-,01345	,05583	,995
	Mağusa	,04943	,04978	,754
Güzelyurt	Lefkoşa	-,05200	,06251	,839
	Girne	,01345	,05583	,995
	Mağusa	,06288	,06779	,790
Mağusa	Lefkoşa	-,11488	,05716	,186
	Girne	-,04943	,04978	,754
	Güzelyurt	-,06288	,06779	,790

*p<0.05

Tablo 18’de görüldüğü gibi yaşadıkları bölge faktörünün, kişilerin benlik saygısını ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte yaşadıkları bölge faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan yaşadıkları bölgeler

arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaşanan bölge faktörünün benlik saygısı ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.18. Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile benlik saygısı düzeyi arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 19.

Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısı faktörü için t – testi sonuçları

		Levene's Test		t-test için ortalama eşitlik		
		için eşitlik varyansı				
		F	P	T	df	P
Benlik	Varyanslar Eşit	1,909	,168	-,609	324	,543
	Varsayılrırsa					
Saygısı	Varyanslar Eşit			-,629	319,219	,530
	Varsayılmazsa					

*p<0.05

Tablo 19’da görüldüğü gibi cinsiyet faktörünün, benlik saygısını ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t test testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan cinsiyet faktörünün benlik saygısı ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.19. Katılımcıların yaş değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 20.

Yaş değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaş	Yaş	Ortalama Fark	ss	p
19-24	25-30	-,00386	,02374	1,000
	31-36	,05472	,03143	,660
	37-42	,01942	,03510	,999
	43-48	,01416	,04018	1,000
	49-54	-,05449	,03698	,821
	55-57	-,12058	,07477	,742
	58-60	,00514	,06363	1,000
25-30	19-24	,00386	,02374	1,000
	31-36	,05858	,03411	,676
	37-42	,02329	,03751	,999
	43-48	,01802	,04230	1,000
	49-54	-,05063	,03928	,903
	55-57	-,11671	,07593	,787
	58-60	,00900	,06499	1,000
31-36	19-24	-,05472	,03143	,660
	25-30	-,05858	,03411	,676
	37-42	-,03529	,04279	,992
	43-48	-,04056	,04705	,989
	49-54	-,10921	,04435	,216
	55-57	-,17529	,07868	,338
	58-60			

Tablo 20'nin devamı

	58-60	-,04958	,06818	,996
37-42	19-24	-,01942	,03510	,999
	25-30	-,02329	,03751	,999
	31-36	,03529	,04279	,992
	43-48	-,00526	,04958	1,000
	49-54	-,07391	,04702	,767
	55-57	-,14000	,08021	,657
	58-60	-,01429	,06994	1,000
43-48	19-24	-,01416	,04018	1,000
	25-30	-,01802	,04230	1,000
	31-36	,04056	,04705	,989
	37-42	,00526	,04958	1,000
	49-54	-,06865	,05092	,880
	55-57	-,13474	,08256	,731
	58-60	-,00902	,07263	1,000
49-54	19-24	,05449	,03698	,821
	25-30	,05063	,03928	,903
	31-36	,10921	,04435	,216
	37-42	,07391	,04702	,767
	43-48	,06865	,05092	,880
	55-57	-,06609	,08105	,992
	58-60	,05963	,07091	,991
55-57	19-24	,12058	,07477	,742
	25-30	,11671	,07593	,787
	31-36	,17529	,07868	,338
	37-42	,14000	,08021	,657
	43-48	,13474	,08256	,731
	49-54	,06609	,08105	,992
	58-60	,12571	,09618	,896
58-60	19-24	-,00514	,06363	1,000
	25-30	-,00900	,06499	1,000

Tablo 20'nin devamı

31-36	,04958	,06818	,996
37-42	,01429	,06994	1,000
43-48	,00902	,07263	1,000
49-54	-,05963	,07091	,991
55-57	-,12571	,09618	,896

*p<0.05

Tablo 20'de görüldüğü gibi yaş faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından olan, insanlara güven duyma boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaş faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.20. Katılımcıların uyruk değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 21.

Uyruk değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları.

Uyruk	Uyruk	Ortalama Fark	ss	p
KKTC	TC	-,02514	,01994	,418
	KKTC – TC	,00497	,02757	,982
TC	KKTC	,02514	,01994	,418
	KKTC – TC	,03011	,02863	,545
KKTC – TC	KKTC	-,00497	,02757	,982
	TC	-,03011	,02863	,545

*p<0.05

Tablo 21’de görüldüğü gibi uyruk faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan kişilerin uyrukları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan uyruk faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.21. Katılımcıların eğitim değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 22.

Eğitim değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Eğitim	Eğitim	Ortalama Fark	ss	p
Lise ve altı	Üniversite	,04813	,02249	,083
	Yüksek lisans ve üstü	,06303	,03429	,159
Üniversite	Lise ve altı	-,04813	,02249	,083
	Yüksek lisans ve üstü	,01489	,03021	,875
Yüksek lisans ve üstü	Lise ve altı	-,06303	,03429	,159
	Üniversite	-,01489	,03021	,875

*p<0.05

Tablo 22’de görüldüğü gibi eğitim faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma alt boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte eğitim faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan kişilerin eğitim düzeyleri grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan eğitim faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.22. Katılımcıların meslek değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 23.

Meslek değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Mesleğiniz	Mesleğiniz	Ortalama Fark	ss	p
Özel Sektör	Kamu	,01286	,02569	,871
	Öğrenci	-,00323	,02072	,987
Kamu	Özel Sektör	-,01286	,02569	,871
	Öğrenci	-,01609	,02444	,788
Öğrenci	Özel sektör	,00323	,02072	,987
	Kamu	,01609	,02444	,788

*p<0.05

Tablo 23’de görüldüğü gibi meslek faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte meslek faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan kişilerin meslek grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan meslek faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.23. Katılımcıların yaşadıkları bölge değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 24.

Yaşadıkları bölge değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaşadığınız Bölge	Yaşadığınız Bölge	Ortalama Fark	ss	p
Lefkoşa	Girne	-,02439	,02345	,726
	Güzelyurt	-,01032	,03465	,991
	Mağusa	-,01411	,03169	,971
Girne	Lefkoşa	,02439	,02345	,726
	Güzelyurt	,01408	,03095	,969
	Mağusa	,01029	,02759	,982
Güzelyurt	Lefkoşa	,01032	,03465	,991
	Girne	-,01408	,03095	,969
	Mağusa	-,00379	,03758	1,000
Mağusa	Lefkoşa	,01411	,03169	,971
	Girne	-,01029	,02759	,982
	Güzelyurt	,00379	,03758	1,000

*p<0.05

Tablo 24'te görüldüğü gibi yaşadıkları bölge faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma alt boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte yaşadıkları bölge faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen

sonuçlardan yaşanan bölgeler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaşanan bölge faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.24. Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 25.

Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma faktörü için bağımsız örneklem t – testi sonuçları

		Levene's Test için eşitlik vayansı	t-test için ortalama eşitlik			
		f	p	t	df	p
İnsanlara Güven Duyma	Varyanslar Eşit	1,195	,275	1,543	324	,124
	Varsayılrısa					
	Varyanslar Eşit			1,561	304,936	,119
	Varsayılmazsa					

*p<0.05

Tablo 25'te görüldüğü gibi cinsiyet faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma alt boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan cinsiyet faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülebilir.

4.25. Katılımcıların yaş değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 26.

Yaş değişkeninin benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaş	Yaş	Ortalama Fark	ss	p
19-24	25-30	-,10341	,06551	,763
	31-36	-,05466	,08671	,998
	37-42	-,18438	,09684	,549
	43-48	-,19450	,11086	,651
	49-54	-,02440	,10202	1,000
	55-57	,36691	,20630	,635
	58-60	-,10928	,17556	,999
25-30	19-24	,10341	,06551	,763
	31-36	,04875	,09410	1,000
	37-42	-,08096	,10351	,994
	43-48	-,09108	,11673	,994
	49-54	,07902	,10837	,996
	55-57	,47032	,20951	,328
	58-60	-,00587	,17933	1,000
31-36	19-24	,05466	,08671	,998
	25-30	-,04875	,09410	1,000
	37-42	-,12971	,11808	,957
	43-48	-,13983	,12982	,961
	49-54	,03026	,12236	1,000
	55-57	,42157	,21708	,523
	58-60	-,05462	,18811	1,000
37-42	19-24	,18438	,09684	,549
	25-30	,08096	,10351	,994
	31-36	,12971	,11808	,957
	43-48	-,01012	,13679	1,000
	49-54	,15998	,12974	,922

Tablo 26'nın devamı

	55-57	,55128	,22132	,203
	58-60	,07509	,19299	1,000
43-48	19-24	,19450	,11086	,651
	25-30	,09108	,11673	,994
	31-36	,13983	,12982	,961
	37-42	,01012	,13679	1,000
	49-54	,17010	,14051	,928
	55-57	,56140	,22780	,215
	58-60	,08521	,20039	1,000
49-54	19-24	,02440	,10202	1,000
	25-30	-,07902	,10837	,996
	31-36	-,03026	,12236	1,000
	37-42	-,15998	,12974	,922
	43-48	-,17010	,14051	,928
	55-57	,39130	,22364	,654
	58-60	-,08489	,19564	1,000
55-57	19-24	-,36691	,20630	,635
	25-30	-,47032	,20951	,328
	31-36	-,42157	,21708	,523
	37-42	-,55128	,22132	,203
	43-48	-,56140	,22780	,215
	49-54	-,39130	,22364	,654
	58-60	-,47619	,26538	,624
58-60	19-24	,10928	,17556	,999
	25-30	,00587	,17933	1,000
	31-36	,05462	,18811	1,000
	37-42	-,07509	,19299	1,000
	43-48	-,08521	,20039	1,000
	49-54	,08489	,19564	1,000
	55-57	,47619	,26538	,624

*p<0.05

Tablo 26'da görüldüğü gibi yaş faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır.

Elde edilen sonuçlardan yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaş faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.26. Katılımcıların uyruk değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 27.

Uyruk değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Uyruk	Uyruk	Ortalama Fark	ss	p
KKTC	TC	,10255	,05497	,150
	KKTC – TC	-,01553	,07602	,977
TC	KKTC	-,10255	,05497	,150
	KKTC – TC	-,11807	,07895	,294
KKTC – TC	KKTC	,01553	,07602	,977
	TC	,11807	,07895	,294

*p<0.05

Tablo 27’de görüldüğü gibi uyruk faktörünün, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme unsurunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan uyruklar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan uyruk faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.27. Katılımcıların eğitim değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 28.

Eğitim değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Eğitim	Eğitim	Ortalama Fark	ss	p
Lise ve altı	Üniversite	-,16422*	,06206	,023
	Yüksek lisans ve üstü	-,12633	,09465	,377
Üniversite	Lise ve altı	,16422*	,06206	,023
	Yüksek lisans ve üstü	,03789	,08338	,892
Yüksek lisans ve üstü	Lise ve altı	,12633	,09465	,377
	Üniversite	-,03789	,08338	,892

*p<0.05.

Tablo 28’de görüldüğü gibi eğitim faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte eğitim faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan lise ve altı ($\bar{x}$:1,62) eğitim alan kişiler ile üniversite ($\bar{x}$:1,79) eğitimi alan kişiler arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Üniversite öğrencilerinin kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme puanları lise ve altına göre daha yüksektir. Elden edilen sonuçlara bakıldığında, eğitim seviyesi arttıkça kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme seviyesi artmaktadır şeklinde düşünülmektedir. Çünkü üniversite eğitimi alan kişilerin eğitim gördükleri okullarda birçok kişiyle iletişime geçmesi, farklı insanlarla paylaşımlarda bulunması, çevrelerindeki insanlara olan bakış açılarını

geliştirmiş olabilir şeklinde düşünülmüştür. Buna karşılık oluşturulan diğer uyruklar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.28. Katılımcıların meslek değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 29.

Meslek değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Mesleğiniz	Mesleğiniz	Ortalama Fark	ss	p
Özel Sektör	Kamu	-,02020	,07092	,956
	Öğrenci	,06189	,05721	,526
Kamu	Özel Sektör	,02020	,07092	,956
	Öğrenci	,08210	,06746	,444
Öğrenci	Özel Sektör	-,06189	,05721	,526
	Kamu	-,08210	,06746	,444

*p<0.05

Tablo 29’da görüldüğü gibi meslek faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte meslek faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan kişilerin meslek grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan meslek faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.29. Katılımcıların yaşadıkları bölge değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 30.

Yaşadıkları bölge değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaşadığınız Bölge	Yaşadığınız Bölge	Ortalama Fark	ss	p
Lefkoşa	Girne	,10758	,06462	,344
	Güzelyurt	,12972	,09548	,526
	Mağusa	,14171	,08731	,367
Girne	Lefkoşa	-,10758	,06462	,344
	Güzelyurt	,02214	,08529	,994
	Mağusa	,03412	,07603	,970
Güzelyurt	Lefkoşa	-,12972	,09548	,526
	Girne	-,02214	,08529	,994
	Mağusa	,01198	,10354	,999
Mağusa	Lefkoşa	-,14171	,08731	,367
	Girne	-,03412	,07603	,970
	Güzelyurt	-,01198	,10354	,999

*p<0.05

Tablo 30’da görüldüğü gibi yaşadıkları bölge faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte meslek faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan yaşadıkları bölgeler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaşadıkları bölge faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.30. Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 31.

Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme faktörü için bağımsız örneklem t –testi sonucu

		Levene's Test				
		için eşitlik		t-test için ortalama eşitlik		
		varyansı				
		f	p	t	df	p
Kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme	Varyanslar Eşit Varsayılırsa	,000	,992	-2,036	324	,043
	Varyanslar Eşit Varsayılmazsa			-2,032	290,971	,043

*p<0.05

Tablo 31’de görüldüğü gibi cinsiyet faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.

	Cinsiyet	N	Ortalama	ss	Std. Hata Ortalama
Kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme	Kadın	137	1,6934	,45743	,03908
	Erkek	189	1,7972	,45157	,03285

Elde edilen sonuçlara göre erkeklerin kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme oranı kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur.

4.31. Katılımcıların yaş değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki anlamlılık

Tablo 32.

Yaş değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaş	Yaş	Ortalama Fark	ss	p
19-24	25-30	-,01339	,04171	1,000
	31-36	-,02835	,05521	1,000
	37-42	,01431	,06165	1,000
	43-48	,09239	,07058	,895
	49-54	-,10800	,06495	,711
	55-57	-,38129	,13134	,075
	58-60	-,03436	,11177	1,000
25-30	19-24	,01339	,04171	1,000
	31-36	-,01496	,05991	1,000
	37-42	,02770	,06590	1,000
	43-48	,10578	,07431	,846
	49-54	-,09461	,06900	,870
	55-57	-,36791	,13339	,110
	58-60	-,02097	,11417	1,000
31-36	19-24	,02835	,05521	1,000
	25-30	,01496	,05991	1,000
	37-42	,04266	,07517	,999
	43-48	,12074	,08265	,828
	49-54	-,07965	,07790	,971
	55-57	-,35294	,13821	,177
	58-60	-,00600	,11976	1,000

Tablo 32'nin devamı

37-42	19-24	-,01431	,06165	1,000
	25-30	-,02770	,06590	1,000
	31-36	-,04266	,07517	,999
	43-48	,07808	,08709	,986
	49-54	-,12231	,08260	,817
	55-57	-,39560	,14090	,097
	58-60	-,04867	,12287	1,000
43-48	19-24	-,09239	,07058	,895
	25-30	-,10578	,07431	,846
	31-36	-,12074	,08265	,828
	37-42	-,07808	,08709	,986
	49-54	-,20039	,08945	,331
	55-57	-,47368*	,14503	,026
	58-60	-,12675	,12758	,975
49-54	19-24	,10800	,06495	,711
	25-30	,09461	,06900	,870
	31-36	,07965	,07790	,971
	37-42	,12231	,08260	,817
	43-48	,20039	,08945	,331
	55-57	-,27329	,14238	,539
	58-60	,07365	,12456	,999
55-57	19-24	,38129	,13134	,075
	25-30	,36791	,13339	,110
	31-36	,35294	,13821	,177
	37-42	,39560	,14090	,097
	43-48	,47368*	,14503	,026
	49-54	,27329	,14238	,539
	58-60	,34694	,16896	,448

Tablo 32'nin devamı

58-60	19-24	,03436	,11177	1,000
	25-30	,02097	,11417	1,000
	31-36	,00600	,11976	1,000
	37-42	,04867	,12287	1,000
	43-48	,12675	,12758	,975
	49-54	-,07365	,12456	,999
	55-57	-,34694	,16896	,448

*p<0.05.

Tablo 32’de görüldüğü gibi yaş faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, kişilerin ana baba ilgisi boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte yaş faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan 43 – 48 ($\bar{x}$:1,81) ile 55 – 57($\bar{x}$:2,28) yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. 43 – 48 yaş aralığındaki bireylerin 55 – 57 yaş aralığındaki bireylere göre ana – baba ilgisi puanları daha düşüktür. Bunun sebebi her yeni kuşağın çocuklarının geleceği için maddi olanak sağlamak adına daha çok çalışması dolayısıyla çocuklarına ayırabilecekleri nitelikli saatlere sahip olamamaları bu sonuca ulaşmamıza neden olmuş olabilir diye düşünülmektedir. Buna karşılık oluşturulan diğer yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.32. Katılımcıların uyruk değişkenleri ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 33.

Uyruk değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Uyruk	Uyruk	Ortalama Fark	ss	p
KKTC	TC	-,01169	,03502	,940
	KKTC – TC	-,11846*	,04843	,040
TC	KKTC	,01169	,03502	,940
	KKTC – TC	-,10676	,05030	,087
KKTC – TC	KKTC	,11846*	,04843	,040
	TC	,10676	,05030	,087

*p<0.05.

Tablo 33’de görüldüğü gibi uyruk faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, ana - baba ilgisi boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek hedefiyle tek yönlü varyans analizi (anova) yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan KKTC ($\bar{x}$:1,89) ile KKTC – TC ($\bar{x}$:2,01) uyrukları arasında anlamlı fark gözlenmiştir. KKTC’li bireylerin KKTC – TC uyruklu bireylere göre ana – baba ilgisi alt boyutu puanları daha düşüktür. Elde edilen sonuçlara göre KKTC uyruklu bireylerin ana – baba ilgisi daha düşüktür. Bunun sebebi kültürel farklılıklara bağlı çocuk yetiştirme tarzları olarak düşünülebilir. Buna karşılık oluşturulan diğer uyruklar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

4.33. Katılımcıların eğitim değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 34.

Eğitim değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Eğitim	Eğitim	Ortalama Fark	ss	p
Lise ve altı	Üniversite	,04368	,04002	,520
	Yüksek lisans ve üstü	,03085	,06102	,869
Üniversite	Lise ve altı	-,04368	,04002	,520
	Yüksek lisans ve üstü	-,01283	,05376	,969
Yüksek lisans ve üstü	Lise ve altı	-,03085	,06102	,869
	Üniversite	,01283	,05376	,969

*p<0.05

Tablo 34’te görüldüğü gibi eğitim faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, ana – baba ilgisi boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek maksadıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte eğitim faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan eğitim seviyeleri arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan eğitim faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.34.Katılımcıların meslek değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 35.

Meslek değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Mesleğiniz	Mesleğiniz	Ortalama Fark	ss	p
Özel sektör	Kamu	,04990	,04537	,515
	Öğrenci	,02484	,03660	,776
Kamu	Özel sektör	-,04990	,04537	,515
	Öğrenci	-,02506	,04316	,831
Öğrenci	Özel sektör	-,02484	,03660	,776
	Kamu	,02506	,04316	,831

*p<0.05

Tablo 35’te görüldüğü gibi meslek faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, ana - baba ilgisi boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek maksadıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan meslek grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan meslek faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.35. Katılımcıların yaşadıkları bölge değişkeni ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 36.

Yaşadıkları bölge değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları

Yaşadığınız Bölge	Yaşadığınız Bölge	Ortalama Fark	ss	p
Lefkoşa	Girne	-,00924	,04151	,996
	Güzelyurt	-,04068	,06133	,911
	Mağusa	,00097	,05608	1,000
Girne	Lefkoşa	,00924	,04151	,996
	Güzelyurt	-,03144	,05478	,940
	Mağusa	,01020	,04883	,997
Güzelyurt	Lefkoşa	,04068	,06133	,911
	Girne	,03144	,05478	,940
	Mağusa	,04164	,06651	,924
Mağusa	Lefkoşa	-,00097	,05608	1,000
	Girne	-,01020	,04883	,997
	Güzelyurt	-,04164	,06651	,924

*p<0.05

Tablo 36’da görüldüğü gibi yaşadıkları bölge faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, ana - baba ilgisi boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan testte uyruk faktörü homojen olarak belirlendiği için tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen

sonuçlardan yaşanan bölgeler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan yaşanan bölge faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.36. Katılımcıların cinsiyet değişkenleri ile benlik saygısı faktörünün alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeyi

Tablo 37.

Cinsiyet değişkenine göre benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi faktörü için t – testi sonuçları

		Levene's Test		t-test için ortalama eşitlik		
		için eşitlik varyansı				
		F	P	T	df	P
	Varyanslar Eşit	,458	,499	-1,344	324	,180
	Varsayılsa					
Ana – baba ilgisi	Varyanslar Eşit			-1,321	273,519	,188
	Varsayılmazsa					

*p<0.05

Tablo 37’da görüldüğü gibi cinsiyet faktörünün, benlik saygısının alt boyutlarından, ana – baba ilgisi boyutunu ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan cinsiyet faktörünün benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu ile ilişkili olmadığı düşünülmüştür.

4.37. Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişkinin incelenmesi

Tablo 38.

Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları

		Benlik saygısı	Kaygılı bağlanma
Benlik saygısı	Pearson Korelasyon	1	-,183**
	p		,001
	n	326	326
Kaygılı bağlanma	Pearson Korelasyon	-,183**	1
	p	,001	
	n	326	326

**p<0.01.

Tablo 38’de görüldüğü gibi benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasında 0.01 düzeyinde negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu neticesine varılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre benlik saygısı artarken kaygılı bağlanma azalmaktadır. Buna göre benlik saygısı yüksek olan bireyler ilişkilerine daha az kaygılı yaklaşıyor diye düşünülmektedir.

4.38. Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişkinin incelenmesi

Tablo 39.

Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları

		Benlik saygısı	Kaçınmacı bağlanma
Benlik saygısı	Pearson Korelasyon	1	,060
	p		,280
	n	326	326
Kaçınmacı bağlanma	Pearson Korelasyon	,060	1
	p	,280	
	n	326	326

**p<0.01.

Tablo 39’da görüldüğü gibi benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.39. Benlik saygısı ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkinin incelenmesi

Tablo 40.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları

		Kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme	
		Benlik saygısı	
Benlik saygısı	Pearson Korelasyon	1	,237**
	p		,000
	n	326	326
Kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme	Pearson Korelasyon	,237**	1
	p	,000	
	n	326	326

**p<0.01.

Tablo 40’da görüldüğü gibi benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi onucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında 0.01 düzeyinde pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre benlik saygısı arttıkça kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme artmaktadır. Buna göre benlik saygısı yüksek olan bireylerin ilişkilerinde tehdit hissetme oranı artıyor diye düşünülmektedir.

4.40. Benlik saygısı ile insanlara güven duyma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkinin incelenmesi

Tablo 41.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları

		Benlik saygısı	İnsanlara güven duyma
Benlik saygısı	Pearson Korelasyon	1	-,061
	p		,271
	n	326	326
İnsanlara güven duyma	Pearson Korelasyon	-,061	1
	p	,271	
	n	326	326

**p<0.01.

Tablo 41’de görüldüğü gibi benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.41. Benlik saygısı ile ana – baba ilgisi alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkinin incelenmesi

Tablo 42.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.

		Benlik saygısı	Ana – baba ilgisi
Benlik saygısı	Pearson Korelasyon	1	,035
	p		,528
	n	326	326
Ana – baba ilgisi	Pearson Korelasyon	,035	1
	p	,528	
	n	326	326

**p<0.01

Tablo 42’de görüldüğü gibi benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4. 42. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 43.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları.

		Kaygılı bağlanma	Kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme
Kaygılı bağlanma	Pearson Korelasyon	1	-,291**
	p		,000
	n	326	326
Kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme	Pearson Korelasyon	-,291**	1
	p	,000	
	n	326	326

**p<0.01.

Tablo 43’de görüldüğü gibi kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.43. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 44.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları

		Kaygılı bağlanma	İnsanlara güven duyma
Kaygılı bağlanma	Pearson Korelasyon	1	,075
	p		,175
	n	326	326
İnsanlara güven duyma	Pearson Korelasyon	,075	1
	p	,175	
	n	326	326

****p<0.01**

Tablo 44’de görüldüğü gibi kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek maksadıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.44. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 45.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi sonuçları

		Kaygılı bağlanma	Ana – baba ilgisi
Kaygılı bağlanma	Pearson Korelasyon	1	,070
	p		,205
	n	326	326
Ana – baba ilgisi	Pearson Korelasyon	,070	1
	p	,205	
	n	326	326

****p<0.01.**

Tablo 45’de görüldüğü gibi kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.45. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 46.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu için korelasyon analizi sonuçları

		Kaçınmacı bağlanma	Kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme
Kaçınmacı bağlanma	Pearson Korelasyon	1	,148**
	p		,007
	n	326	326
Kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme	Pearson Korelasyon	,148**	1
	p	,007	
	n	326	326

**p<0.01

Tablo 46’da görüldüğü gibi kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek maksadıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında 0.01 düzeyinde pozitif yönlü düşük düzeyli anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme azalırken kaçınmacı bağlanma davranışı da azalmaktadır. Buna göre kaçınmacı bağlanma stili davranışı gösteren bireyler kişiler arası ilişkilerde daha az tehdit hissettiği zaman ilişkilerinde daha az kaçınmacı davranışta bulunuyorlar diye düşünülmektedir.

4.46. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 47.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu için korelasyon analizi sonuçları

		Kaçınmacı bağlanma	İnsanlara güven duyma
Kaçınmacı bağlanma	Pearson Korelasyon	1	,040
	p		,468
	n	326	326
İnsanlara güven duyma	Pearson Korelasyon	,040	1
	p	,468	
	n	326	326

****p<0.01.**

Tablo 47’de görüldüğü gibi kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.47. Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 48.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu için korelasyon analizi sonuçları

		Kaçınmacı bağlanma	Ana – baba ilgisi
Kaçınmacı bağlanma	Pearson Korelasyon	1	-,052
	p		,348
	n	326	326
Ana – baba ilgisi	Pearson Korelasyon	-,052	1
	p	,348	
	n	326	326

****p<0.01**

Tablo 48’de görüldüğü gibi kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

4.48. Bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 49.

Bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişki için korelasyon analizi sonuçları.

		Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği	Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri
Rosenberg	Pearson	1	-,105
Benlik	Korelasyon		
Saygısı	p		,058
Ölçeği	n	326	326
Yakın	Pearson	-,105	1
İlişkilerde	Korelasyon		
Yaşantılar	p	,058	
Envanteri	n	326	326

**p<0.01.

Tablo 48’de görüldüğü gibi bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

5.1. Tartışma

Araştırmanın genel amacı; bireylerin benlik saygısı ve bağlanma stillerinin ilişkisini incelemek. Bu temel amaç doğrultusunda benlik saygısını ve bağlanma stillerini etkileyen bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkene etkisi ve bu iki bağımlı değişken arasındaki ilişki incelenmiştir.

Bu temel amaç doğrultusunda yapılan araştırmaya göre kaygılı bağlanma stili ile yaş, uyruk, meslek faktörleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiş, cinsiyet, eğitim ve yaşanan bölge değişkenleri ile kaygılı bağlanma arasında anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Yazıcıoğlu'nun (2011) yaptığı araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma stili ile cinsiyet ve yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Yazıcıoğlu, 2011). Yazıcıoğlu'nun yapmış olduğu araştırma sonuçları ile bu araştırma sonuçları tutarlılık göstermektedir. Karakuş'un (2012) ergenlerle yaptığı araştırmasında; ergenlerin kaygılı / korkulu bağlanma stilli ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir (Karakuş, 2012). Araştırma sonuçları literatür ile tutarlılık göstermektedir.

Araştırmanın diğer bir değişkeni olan, bağlanma stillerinden kaçınmacı bağlanma stili ile meslek faktörü arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlardan kamu sektörü ile öğrenci değişkenleri arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Öğrencilerin kaçınmacı bağlanma stili puanları, kamu çalışanlarına göre daha düşük bulunmuştur. Buna karşılık oluşturulan diğer meslek grupları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Kaçınmacı bağlanma ile diğer değişkenlerden, yaş, uyruk, eğitim, yaşanan bölge, cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı farklar tespit edilememiştir. Yazıcıoğlu'nun (2011) yaptığı araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bağlanma stillerinden olan kaçınmacı bağlanma stili ile cinsiyet ve yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Yazıcıoğlu, 2011). Bu çalışmada elde edilen sonuçlar literatür ile tutarlılık göstermemektedir.

Araştırmanın bir diğer değişkeni olan benlik saygısı ile yaş, uyruk, eğitim, meslek, yaşanan bölge ve cinsiyet arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Özkan'ın (1994), Selçuk üniversitesinde gerçekleştirdiği çalışmaya katılan 171'i kız, 379'u erkek 550 denek ile yaptığı araştırma neticelerine bakılırsa; benlik saygısı ile yaş arasında anlamlı bir ilişki tespit edememiştir (Özkan, 1994). Bu bulgu bu araştırma ile tutarlılık göstermektedir. Buna karşılık, Saygılı, Kesecioğlu ve Kırıktaş'ın (2015) "Eğitim Düzeyinin Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi" adlı araştırmalarında, Süleyman Demirel Üniversitesi'nde eğitim alan 285 istekli öğrenciye uyguladıkları anketler sonucunda 18-20 yaş katılımcılar ile 27 yaş üstü katılımcıların benlik saygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit etmişlerdir (Saygılı, Kesecioğlu ve Kırıktaş, 2015). Bu bulgu ise araştırma ile tutarlılık göstermemektedir.

Yapılan bir başka araştırmadan ulaşılan sonuçlara bakıldığında kız öğrencilerin benlik saygı seviyeleri erkek öğrencilere oranla daha yüksek olara tespit edilmiştir (Altıok, Ek ve Koruklu, 2010). Bununla birlikte, yine Özkan (1994), kızlarda benlik saygısının erkeklere göre % 15 oranında daha fazla olduğunu saptamıştır (Özkan, 1994). Ancak İnanc'ın (1997), yaptığı başka bir çalışma yapılan bu araştırmayı destekler nitelikte cinsiyet değişkeni ile benlik saygısı düzeyleri arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir (İnanc N. , 1997). Benlik saygısı ile cinsiyet değişkeni arasında ilişkiyi inceleyen başka bir çalışmada ise, yine yapılan bu araştırma ile tutarlılık gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre de cinsiyet değişkeninin benlik saygısı üzerinde etkili olmadığı belirtilmiştir (Maşrabacı, 1994).

Saygılı ve arkadaşlarının (2015) yaptığı araştırma sonucunda eğitim değişkeni ile ilgili ulaşılan veriler neticesinde, öğrencilerin benlik saygısı puanlarının eğitim seviyelerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı saptanmıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında, "öğrencilerin eğitim düzeyleri yükseldikçe benlik saygısı puanlarının da buna paralel olarak yükseldiği" belirlenmiştir (Saygılı, Kesecioğlu ve Kırıktaş, 2015). Bu çalışma bulguları, yapılan bu araştırma ile tutarlılık göstermemektedir. Çam ve arkadaşlarının (2000) yaptıkları çalışmada sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin benlik saygılarının da arttığı sonucunu elde etmişlerdir (Çam, Khorshid ve Özsoy, 2000). Bu çalışma bulguları da yapılan bu araştırma verileri ile tutarlılık göstermemektedir. Lise öğrencileri ile yapılan bir başka araştırma bulgularında ise

farklı sınıflara devam eden lise öğrencilerinin benlik saygısı puan ortalamaları arasında da fark olmadığı neticesine ulaşılmıştır (Balat ve Akman, 2004). Bu çalışma sonuçları, bu araştırmada ulaşılan sonuçlarla tutarlılık göstermektedir.

Obuz'un (2019), "1975 Yılında Türkiye'den KKTC'ye Göç Etmiş Bireylerde Kültürlerarası Adaptasyon Ve Benlik Saygısı İlişkisi" adlı araştırması sonucu ulaşılan verilere göre, Gazimağusa bölgesine ikamet eden bireylerin benlik saygısı puanları Lefkoşa ve İskele bölgelerine ikamet eden bireylerin puanlarından daha yüksek bulunmuştur (Obuz, 2019). Yapılan bu araştırmadaki bulgular ile bu araştırma bulguları tutarlılık göstermemektedir. Baybek ve Yavuz'un (2005) yaptığı araştırma sonuçlarına göre, bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ile tutarlılık gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre, büyük şehirde yaşayan gençlerin benlik saygısının daha yüksek, köy ve kasabada yaşayanların benlik saygılarının daha düşük olduğu ve yaşanan yere göre benlik saygısı düzeyleri arasında önemli bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (Baybek ve Yavuz, 2005).

Çevik'in (2015), Türk ve yabancı uyruklu bireyler arasında yaptığı bir araştırmada, yine bu araştırma ile tutarlılık gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre, yabancı uyruklu veya Türk uyruklu öğrencilerin benlik saygıları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Çevik, 2015).

Araştırmanın diğer bir değişkeni olan benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma boyutu ile yaş, uyruk, eğitim, meslek, yaşanan bölge, cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Erşan ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları araştırma sonucunda ulaşılan verilere göre, cinsiyet değişkeni ile insanlara güven duyma puanları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar kızların insanlara güvenme boyutu puanlarının erkeklere göre daha düşük olduğunu göstermektedir. Yine Erşan ve arkadaşlarının yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre, yaş değişkeni ile insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre '21 yaş ve üzerindeki bireylerin insanlara güven duyma puanları 21 yaş ve altına göre daha düşük olduğunu' tespit etmişlerdir (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009). Çelik'in (2016) kadınlar ile yapmış olduğu çalışmada elde edilen sonuçlara göre, eğitim seviyesi yüksek olan kadınlarda insanlara güven duyma puanlarında anlamlı farklılıklar tespit

edilmiştir (Çelik, 2016). Yapılmış olunan bu araştırma literatür ile tutarlılık göstermemektedir.

Araştırmanın diğer bir değişkeni olan benlik saygısının alt boyutlarından kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu ile eğitim ve cinsiyet faktörleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir, buna karşılık, yaş, uyruk, meslek, yaşanılan bölge faktörleri ile kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme arasında anlamlı fark tespit edilememiştir. Kınter'in (2014) üniversiteli gençler ile yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre ise cinsiyet değişkeni ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Bu bulgu bu araştırma ile tutarlılık göstermemektedir. Bununla birlikte aynı araştırmada kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme ve yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen bu bulgu bu araştırmada elde edilen bulgu ile tutarlılık göstermemektedir. Ayrıca öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme dereceleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu yapılan bu araştırmada tespit edilmiştir (Kınter, 2014). Çalışmanın eğitim değişkeni ile ilgili bulgusu bu araştırmada elde edilen bulgular ile tutarlılık göstermemektedir. Çelik'in (2016) kadınlar ile yapmış olduğu çalışmada elde edilen sonuçlara göre eğitim seviyesi yüksek olan kadınlarda kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Çelik, 2016). Bu anlamda yapılan çalışma bulgusu ile bu araştırmada elde edilen bulgular tutarlılık göstermektedir.

Araştırmanın değişkenlerinden olan benlik saygısının alt boyutlarından ana – baba ilgisi boyutu ile yaş ve uyruk faktörleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Buna karşılık, eğitim, meslek, yaşanılan bölge, cinsiyet faktörleri ile ana – baba ilgisi arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Erşan ve arkadaşlarının (2009) beden eğitimi ve antrenörlük öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmanın sonuçlarına göre cinsiyet faktörü ile ana – baba ilgisi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar kızların ana – baba ilgisi faktörü seviyelerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009). Bu çalışma bulguları bu araştırma da elde edilen veriler ile tutarlılık göstermemektedir. Yine Çelik'in (2016) kadınlar ile yapmış olduğu aynı çalışmada elde edilen sonuçlara göre eğitim seviyesi yüksek olan kadınlarda ana – baba ilgisi puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Çelik,

2016). Bu anlamda yapılan çalışma ile yapılmış olunan bu araştırmada elde edilen bulgular tutarlılık göstermemektedir.

Araştırmanın boyutlarından olan benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşılık Kışlak ve Çavuşoğlu'nun (2006) yapmış oldukları araştırma sonucu tespit edilen sonuçlara göre benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasında ilişkiye rastlanmamıştır (Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006). Bu çalışma bulgusu bu araştırmada elde edilen bulgular ile tutarlılık göstermemektedir. Sümer ve Güngör'ün (1999), yapmış oldukları araştırma sonucunda, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı korelasyon tespit edilmiştir (Sümer ve Güngör, 1999). Bu çalışma bulgusu, yapılan bu araştırmada ulaşılan veriler ile tutarlılık göstermektedir.

Araştırmanın boyutlarından olan benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek maksadıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Yapılan bu araştırmada elde edilen veriler ile tutarlı olarak, Kışlak ve Çavuşoğlu'nun (2006) yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasında ilişkiye rastlanmamıştır (Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006).

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi neticesine göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erşan ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre benlik saygısı ile kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009). Bu çalışma bulgusu, bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ile tutarlılık göstermektedir.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara

güven duyma boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Erşan ve arkadaşları'nın (2009) yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre benlik saygısı ile insanlara güven duyma alt boyutu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Erşan, Doğan ve Doğan, 2009). Bu çalışma bulgusu, bu araştırmada ulaşılan bulgular ile tutarlılık göstermemektedir.

Araştırmanın boyutlarından olan benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Buna karşılık Erbil ve arkadaşlarının (2006) yapmış oldukları çalışma sonucunda benlik saygısı ile ana – baba ilgisi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır (Erbil, Divan ve Önder, 2006). Muhlenkamp ve Sayles (1986) 'benlik saygısının yaşam biçiminin göstergesi olduğunu ve içinde yetişilen sosyal çevre ile kendine saygı duyma arasında ilişki olduğunu' belirlemiştir (Muhlenkamp ve Sayles, 1986). Özkan'ın (1994) yapmış olduğu çalışmada benlik saygısının, ailenin ilgisine büyük ölçüde bağlı olduğu, yüksek benlik saygısı, en yüksek oranda ailesi kendileri ile ilgilenen gençlerde olduğu, ilgi azaldıkça bu oran azalmakta olduğunu ve düşük benlik saygısı oranının ise ailenin ilgisi azaldıkça artmakta olduğunu tespit etmiştir (Özkan, 1994). Yapılmış olan bu araştırmada ulaşılan veriler literatür ile tutarlılık göstermemektedir.

Kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Birçok araştırmacı tarafından bağlanma stilleri ile kişiler arasındaki ilişkilerin niteliğiyle ilgili ilişkiler üzerine vurgular yapılmıştır (Murray ve Ark. 2002; Bowlby, 1969). Yapılmış olan bu araştırmada ulaşılan veriler literatür ile tutarlılık göstermemektedir.

Kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Mikulincer ve arkadaşları (2009), yapmış oldukları çalışmada güvenli bağlanan bireyler, güvensiz bağlananlara(kaygılı / kaçınmacı) göre, güvenle alakalı temalara daha hızlı erişmiştir. Zaman geçtikten sonra hikâyeleri anımsamaları istendiğinde de güvenli bağlanan kişiler, güven temalı daha fazla hikaye hatırlamıştır. Yapılmış olunan bu araştırmada ulaşılan bulgular literatür ile tutarlılık göstermemektedir (Mikulincer, Shaver ve Avihou-Kanza, 2009).

Kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki ilişkiyi saptamak hedefiyle yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Birçok araştırmacı temel bağlanma sürecinde anne – baba ilgisinin önemine vurgu yapmışlardır (Bowlby, Winnicott, Montessori, Kaplan ve Bettelheim, 1998). Ebeveynlerin çocuklarını kabul veya reddetmelerinin çocukların psikolojik gelişimi ve sağlıkları için tesirlerini inceleyen, Türkiye’de yapılan araştırmaların gözden geçirildiği bir çalışmada çocuk – ebeveyn ilişkisinin önemi vurgulanmıştır (Öngider ve Karadeniz, 2008). Yapılmış olunan bu araştırmada ulaşılan veriler literatür ile tutarlılık göstermemektedir.

Kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında 0.01 düzeyinde pozitif yönlü düşük seviyede anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Birçok araştırmacı tarafından bağlanma stilleri ile kişiler arasındaki ilişkilerin niteliğiyle ilgili ilişkiler üzerine vurgular yapılmıştır (Murray ve Ark. 2002; Bowlby, 1969). Yapılmış olunan bu araştırmada ulaşılan veriler literatür ile tutarlılık göstermektedir.

Kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Mikulincer ve arkadaşları (2009), yaptıkları çalışmada güvenli bağlanan kişiler, güvensiz bağlananlara (kaygılı / kaçınmacı) göre, güvenle alakalı

temalara daha hızlı ulaşmıştır. Zaman geçtikten sonra hikâyeleri hatırlamaları istendiğinde de güvenli bağlanan kişiler, güven temalı daha fazla hikaye hatırlamıştır. Yapılmış olunan bu araştırmada ulaşılan veriler literatür ile tutarlılık göstermemektedir (Mikulincer, Shaver ve Avihou-Kanza, 2009).

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Birçok araştırmacı temel bağlanma sürecinde anne – baba ilgisinin önemine vurgu yapmışlardır (Bowlby, Winnicott, Montessori, Kaplan ve Bettelheim, 1998). Ebeveynlerin çocuklarını kabul ya da reddetmelerinin çocukların psikolojik gelişimi ve sağlıkları için etkilerini inceleyen, Türkiye’de yapılan araştırmaların incelendiği bir çalışmada ebeveyn - çocuk ilişkisinin önemi vurgulanmıştır (Önder ve Karadeniz, 2008). Yapılmış olunan bu araştırmada ulaşılan veriler literatür ile tutarlılık göstermemektedir.

Bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Yapılan bir araştırmada, güvensiz bağlanma stiline sahip ergenlerde suç işleme, antisosyal davranışlar, düşük öz saygı, yakın ilişki kurmada zorluk, yalnızlık sezgisi ve utanç gibi duygular yoğun olarak yaşanmaktadır sonucu elde edilmiştir (Cooper, Shaver ve Collins, 1998). Bu sonuç yapılan araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermemektedir. Yapılan başka bir araştırmada ulaşılan bulgularda, ebeveyne bağlanmanın iki cinsiyette de (Kız / Erkek) benlik saygısını direk olarak yordaması ebeveynleriyle olan ilişkilerini güvenli ve sıcak olarak anlayan gençlerde benlik saygısının yüksek olduğunu göstermektedir (Bayraktar, Sayıl ve Kumru, 2009)

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaygılı bağlanma stilini; yaş, uyruk, meslek faktörlerinin etkilediği, cinsiyet, eğitim ve yaşanılan bölge faktörlerinin ise etkilemediği bulunmuştur.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaçınmacı bağlanma stilini; meslek faktörünün etkilediği, yaş, uyruk, eğitim, yaşanılan bölge, cinsiyet faktörlerinin ise etkilemediği bulunmuştur.

Benlik saygısı değişkenini; yaş, uyruk, eğitim, meslek, yaşanılan bölge, cinsiyet faktörlerinden hiçbirinin etkilemediği bulunmuştur.

Benlik saygısının alt boyutlarından insanlara güven duyma boyutunu; yaş, uyruk, eğitim, meslek, yaşanılan bölge, cinsiyet faktörlerinden hiçbirinin etkilemediği bulunmuştur.

Benlik saygısının alt boyutlarından kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme boyutunu; eğitim ve cinsiyet faktörlerinin etkilediği, yaş, uyruk, meslek, yaşanılan bölge faktörlerinin etkilemediği bulunmuştur.

Benlik saygısının alt boyutlarından ana – baba ilgisi alt boyutunu; yaş ve uyruk faktörlerinin etkilediği, eğitim, meslek, yaşanılan bölge, cinsiyet faktörlerinin ise etkilemediği bulunmuştur.

Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaygılı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile kaygılı bağlanma stili arasında 0.01 düzeyinde negatif yönde düşük seviyede anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Benlik saygısı ile bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaçınmacı bağlanma stili arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile kaçınmacı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi onucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında 0.01 düzeyinde pozitif yönde düşük seviyede anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, benlik saygısı ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaygılı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu

arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutu arasında 0.01 düzeyinde pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan insanlara güven duyma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, kaçınmacı bağlanma stili ile benlik saygısının alt boyutlarından olan ana – baba ilgisi boyutu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

6.2. Öneriler

- Toplum psikolojisi ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı sebebiyle böyle bir araştırma yapılması önerilmektedir.
- Romantik ilişkilerin eğitim yaşantısına etkisini inceleyen bir araştırma yapılması literatüre katkı sağlaması için önerilmektedir.
- Yaşantısal faktörlerin benlik saygısının alt boyutlarından olan kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme boyutuna etkisinin inceleneceği bir araştırma yapılması önerilmektedir.
- Kültürel farklılıkların, bağlanma stilleri üzerindeki ilişkisinin inceleneceği bir çalışma yapılması önerilmektedir.
- Lise ve ortaokul çağındaki öğrencilerin romantik ilişkilerinin, eğitim yaşantısı ve akademik başarılarına etkisinin incelenmesi önerilmektedir.

- Meslek değişkeninin, bağlanma stilleri ve benlik saygısı üzerindeki etkisinin inceleneyeği bir araştırma yapılması önerilmektedir.
- İşsizlik faktörünün, bağlanma stilleri ve benlik saygısı üzerindeki etkisinin araştırılacağı bir çalışmanın yapılması literatüre katkı sağlayacağından dolayı önerilmektedir.
- Bireylerin, kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme seviyelerinin romantik ilişkiler üzerindeki etkisinin inceleneyeği bir çalışma yapılması önerilmektedir.
- Meslek faktörünün, romantik ilişkiler üzerindeki etkisinin inceleneyeği bir araştırma yapılması önerilmektedir.
- Kültürel farklılıkların romantik ilişkiler üzerindeki etkisinin inceleneyeği bir çalışma yapılması önerilmektedir.
- Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri ile cinsiyet faktörünün ilişkisinin inceleneyeği bir araştırma yapılması önerilmektedir.
- Bağlanma stillerinin alt boyutları ile benlik saygısının alt boyutlarının ilişkisinin inceleneyeği bir çalışmanın yapılması literatüre katkı sağlayacağından dolayı önerilmektedir.
- Bu çalışma güvensiz bağlanma stilleri ile yapılmıştır, benzer bir çalışmanın güvenli ve saplantılı bağlanma stilleri ile yapılması önerilmektedir.
- Romantik ilişkilerde bireylerin karşılıklı güven duygusunun güvensiz bağlanma stilleri üzerindeki etkisinin inceleneyeği bir araştırma yapılması önerilmektedir.
- Çocukluk dönemindeki ana – baba ilgisinin yetişkinlik dönemindeki romantik ilişki yaşantılarına etkisinin araştırılacağı bir çalışma yapılması önerilmektedir.
- Okullarda görev yapan öğretmen, psikolojik danışman ve yöneticiler arasında iletişim geliştirilmeli. Okullarda düzenlenen etkinlikler ve rehberlik panolarında benlik saygısı konularına daha fazla önem verilmeye başlanması önerilmektedir.
- Benzer bir çalışmanın nitel tekniklerle yapılması araştırmacıları farklı bulgulara ulaştırabileceği için önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adler, A. (2004). *Yaşamın amacı ve anlamı*. İstanbul: Çev. Şipal, K. Say Yayınları.
- Adler, A. (2014). *Çocuk eğitimi*. İstanbul: Çev. Şipal, K. Cem Yayınevi.
- Ainsworth, M. D., Blehar, M. C., Waters, E. and Wall, a. S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ; New York: Lawrence Erlbaum Associates.
- Altıok, Ö. H., Ek, N. ve Koruklu, N. (2010). Investigating the Variables that Related with Self Esteem of the University Students. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2(1), 99 - 120.
- Arslan, E. (2008). *Bağlanma stilleri açısından ergenlerde Erikson'un psikososyal gelişim dönemleri ve ego kimlik süreçlerinin incelenmesi*. Konya: (Doctoral dissertation, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Atak, H. ve Taştan, N. (2012). Romantik İlişkiler ve Aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. *Current Approaches in Psychiatry*, 4(4) 520-546.
- Aune, K. S. and Comstock, J. (1991). Experience and expression of jealousy: comparison between friends and romantics. *Psychological Reports*, 69(1) 315 - 319.
- Avşaroğlu, S. ve Üre, Ö. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı, Karar Verme ve Stresle Başa çıkma Stillerinin Benlik Saygısı ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(18) 85-100.
- Balat, U. G. ve Akman, B. (2004). Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Lise Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 175. 175 - 183.
- Bartholomew, K. and Horowitz, L. (1991). Attachment Styles Among Young Adults: A Test Of A Four Category Model. *Journal of Personality And Social Psychology*, 61, 226-241.

- Bartholomew, K., L., H. and M. (1991). Attachment Styles Among Young Adults : A Test Of a Four- Category Model. *J Pers Soc Psychol*, 61(2), 226 - 244.
- Baybek, H. ve Yavuz, S. (2005). Muğla Üniversitesi Öğrencilerinin Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi Bahar*, (14) 73 - 95.
- Bayraktar, F., Sayıl, M. ve Kumru, A. (2009). Liseli Ergenler ve Üniversiteli Gençlerde Benlik Saygısı:Ebeveyn ve Akarana Bağlanma, Empati ve Psikolojik Uyum Değişkenlerinin Rolü . *Türk Psikoloji Dergisi*, 24, 48 - 63.
- Bee, H. ve Boyd, D. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi*. İstanbul: Çev. Okhan Gündüz. Kaknüs Yayınları.
- Biller, H. and B. (1993). *Fathers and Families Paternal Factors in Child Development*. London: Auburn House.
- Bowlby, J. (1958). The Nature of The Child's Tie To His Mother. *Int J Psychoanal*, 39, 350 - 373.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Attachment*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and Loss: Separation, Anxiety and Anger*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1979). *The Making and Breaking of Affectional Bonds*. London: Tavistock Publications.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment And Loss, Loss(Vol 3)*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J., Winnicott, D., Montessori, M., Kaplan, L. J. and Bettelheim, B. (1998). *Çocukları Anlamak: Ailelere Çocuk Psikolojisi Elkitabı. (Çeviri. A Yazıcı)*. İstanbul: Gendaş Kültür.
- Brehm, S. and S. (1992). *Intimate relationships*. New York: McGraw-Hill, 2. Baskı.
- Burger, J. M. (2006). Kişilik (çev. İD Erguvan Sarioğlu). *İstanbul: Kaknüs Yayınları*.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.

- Büyüköztürk, Ş. (2019). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., Çakmak, K. ve E. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Campbell, C. and Bowman, R. (1993). The Fresh Start Support Clup: Smallgroup Counseling for Academicallay Retained Children. *Elementary School Guidance and Counseling*, 27, 172 - 185.
- Cassidy, J. (1994). Emotion Regulation: Influences of attechment. *Monogr Soc Res Child Dev*, 59, 228 - 283.
- Christian, J., L., OLeary, K., L. and Vivian, D. (1994). Depressive Symptomology in Marital Discordant Women and Men: The Role of Individual and Relationship Variables. *Journal of Family Psychology*, 8(1)32 - 42.
- Coleman James, C. (1969). *Psychology and effective behavior*. U.S.A.: Scott, Foresman And Company.
- Cooper, M. L., Shaver, P. R. and Collins, N. L. (1998). Attachment Styles, Emotion Regulation, and Adjustment In Adolescence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(5) 1380 - 1397.
- Cüceloğlu, D. (2015). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi. 2. Baskı.
- Çam, O., L., K. ve Özsoy, S. A. (2000). Bir Hemşirelik Yüsekokulundaki Öğrencilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi. *Hemşirelikte Araştırma Dergisi*, 1(8)33 - 40.
- Çelik, Ç.D. (2016). 20 - 40 Yaş Arası Psikolojik Tedavi Alan Kadınlar İle Almayanların Depresyon, Anksiyete ve Benlik Saygısı Düzeyleri. *T.C. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı*.

- Çevik, Z. (2015). Türkiye'de Yaşayan Yabancı Uyruklu Öğrenciler İle Türk Uyruklu Öğrencilerin Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi. *T.C. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.*
- Çuhadaroglu, F. (1986). *Adolesanlarda Benlik Saygısı, Uzmanlık Tezi.* Ankara: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı.
- Davis, M., H., Oathout, H. and A. (1987). Maintenance of Satisfaction in Romantic Relationships: Empathy and Relational Competence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53(2), 397 - 410.
- Dönmez, A. ve Demirtaş, A. (2006). Yakın İlişkilerde Kıskançlık: Bireysel, İlişkisel Ve Durumsal Değişkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(3):181-191.
- Erbil, N., Divan, Z. ve Önder, P. (2006). Ergenlerin Benlik Saygısına Ailelerinin Tutum Ve Davranışlarının Etkisi. *Aile ve Toplum*, 10(10) 7 - 15.
- Erikson, E. H. (2014). *İnsanın 8 evresi.* İstanbul: Çev. Akkaya, G. Okyanus Yayınları.
- Erözkan, A. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri Ve Karar Stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 60-74.
- Ersanlı, K. (1991). *Benliğin gelişimi ve görevleri kitabı.* Samsun: ESER OFSET.
- Erşan, E., Doğan, O. ve Doğan, S. (2009). Beden Eğitimi ve Antrenörlük Bölümü Öğrencilerinde Benlik Saygısı Düzeyi ve Bazı Sosyodemografik Özelliklerle İlişkisi. *Klinik Psikiyatri*, 12(1), 35 - 42.
- Fragar, R. and Fadiman, J. (1998). *Personality And Personal Growth.* U.S.A.: Wesley Longman Inc. Publishing.
- Fromm, E. (1982). *Psikanaliz ve din.* İstanbul: Çev: Aydın Arıtan, Fatih Yayınları.
- Furseth, I. ve Repstad, P. (2013). Din Sosyolojisine Giriş (Çev. Çapçioğlu, İ. & Halil A., 2. Baskı). *Ankara: Birleşik Yayınevi.*
- Geçtan, E. (1995). *Psikanaliz ve sonrası.* İstanbul: Remzi Yayınevi.

- Goodfriend, M. and S. (1993). Treatment of Attachment Disorder of Infancy In a Neonatal Intensive Care Unit. *Pediatrics*, 91(1), 139 - 142.
- Gürses, İ. ve Kılavuz, M. A. (2011). Erikson'un Psiko-Sosyal Gelişim Dönemleri Teorisi. *T.C.: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 20(2), 153 - 166.
- İnanç, B. Y. ve Yerlikaya, E. E. (2014). *Kişilik Kuramları*. Ankara: Pegem Yayınları.
- İnanç, N. (1997). *Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeyleri ile Akademik Başarıları Arasındaki Başarının İncelenmesi*. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Jersild, A. (1963). *Gençlik psikolojisi (N. Özgür Çevirisi)*. İstanbul: Eko Matbaası.
- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Cemalcılar, Z. (2016). *Dünden Bugüne İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Kantarcı, D. (2009). *Evli Bireylerin Bağlanma Stillerine Göre Aldatma Eğilimleri Ve Çatışma Yönetim Biçimlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı.
- Karakuş, Ö. (2012). Ergenlerde Bağlanma Stilleri ve Yalnızlık Arasındaki İlişki. *Journal of Society & Social Work*, 23(2), 33 - 46.
- Kart, M. (2002). Yetişkin Bağlanma Stilleri ve Çalışma Davranışı: Hekimlerle Yapılan Bir Çalışma. *Mülkiye Dergisi*, 28(245), 89-123.
- Kaya. (1997). Ailede Anne – Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik Ve Benlik Gelişimindeki Rolü. *O.M.Ü İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9(9), 193-204.
- Kımtır, N. (2014). Kişiler Arası İlişkilerde Tehdit Hissetme, Psişik İzolasyon ve Dindarlık: Üniversiteli Gençler Üzerinde Ampirik Bir Araştırma. *Bilimname*, 27(2), 207 - 236.
- Kışlak, T. Ş. ve Çavuşoğlu, Ş. (2006). Evlilik Uyumu, Bağlanma Biçimleri, Yüklemeler Ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkiler. *Aile ve Toplum*, 9(9), 61 - 68.

- Kohut, H. (1971). *The analysis of the self*. New York: International Universities Press.
- Konyalıoğlu, A. P. (2002). *Üniversite Öğrencilerinin Duygusal İlişki Bağlanma Tarzları İle Kişilik Tipleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Köknel, Ö. (1995). *Kişilik*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınları.
- Kulaksızoğlu, A. (2002). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kulaksızoğlu, A. (2011). *Ergenlik psikolojisi (13. Basım)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Maşrabacı, T. S. (1994). *Hacettepe Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Merter, M. (2014). *Nefs psikolojisi ve rüyaların dili*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Metts, S., Cupach, W. and R. (1990). The Influence of Relationship Beliefs and Problemsolving Responses On Satisfaction In Romantic Relationships. *Human Communication Research*, 17(1), 170 - 185.
- Mikulincer, M., Shaver, P. and Avihou-Kanza, N. (2009). What's Inside the Minds of Securely and Insecurely Attached People? The Secure-Base Script and Its Associations With Attachment-Style Dimensions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97(4), 615 - 633.
- Muhlenkamp, A. F. and Sayles, J. A. (1986). Self-esteem, Social Support and Positive Health Practices. *Nursing Research*, 9(2), 334 - 338.
- Murray, S. L., Rose, P., B. G., Holmes, J. G. and Kusche, A. G. (2002). When rejection stings: How self-esteem constrains relationship-enhancement processes,. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(3), 556 - 573.
- Obuz, E. (2019). *1975 Yılında Türkiye'den KKTC'ye Göç Etmiş Bireylerdeki Kültürlerarası Adaptasyon ve Benlik Saygısı İlişkisi*. Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.

- Olderbak, S., Figueredo, A. and J. (2009). Predicting Romantic Relationship Satisfaction From Life History Strategy. *Personality and Individual Differences*, 46(5-6), 604 - 610.
- Öngider, N. ve Karadeniz, G. (2008). Ebeveyn Kabul-Red Kuramı (EKAR) Üzerine Türkiye’de Yapılan Araştırmalar. *Maltepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakülte Dergisi*, 12(1), 73 - 102.
- Özkan, İ. (1994). Benlik saygısını etkileyen etkenler. *Düşünen Adam Dergisi*, 7(3), 4 – 9.
- Rosenberg, M. (1986). *Conceiving the self*. Florida: Krieger Publishing Company.
- Russell-Chapin, L., A., Chapin, T., J., Sattler, L. and G. (2001). The Relationship of Conflict Resolution Styles and Certain Marital Satisfaction Factors to Marital Distress. *The Family Journal*, 9(3), 259 - 264.
- Saygılı, G., Kesecioğlu, i. ve Kırıktaş, H. (2015). Eğitim Düzeyinin Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1) 210 - 217.
- Sayiner, B., Savaşan, E., Sözen, D. ve Köknel, Ö. (2007). Yükseköğretim Gençliğinin Benlik Algısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: İstanbul Ticaret Üniversitesi Örneği. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 253-2.
- Soysal, A., Ş., Ergenekon, E. ve Eroğlu, D. (2000). Bebekleri Tanı Açısından Yüksek-standart Risk Altında Olan Annelerin Duygudurumlarının Kısa Süreli Yardım Grupları İle Değerlendirilmesi. *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji (3P) Dergisi*, 8(2), 106 - 111.
- Stackert, R., A. and Bursik, K. (2003). Why I Unsatisfied? Adult Attachment Style, Gendered Irrational Relationship Beliefs, and Young Adult Romantic Relationship Satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 34(8), 1419 - 1429.
- Sternberg, R. J. (1986). A Triangular Theory of Love. *Psychological Review*, 93(2), 119 - 135.

- Sullivan, B., F., Schwebel, A. and I. (1995). Relationship Belief and Expectations of Satisfaction in Marital Relationships: Implications for Family Practitioners. *The Family Journal*, 3(4), 298 - 305.
- Sümer, N. ve Gungör, D. (1999). “Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeklerinin Türk Örnekleme Üzerinde Psikometrik Değerlendirmesi Ve Kültürlerarası Bir Karşılaştırma”. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-109.
- Şahin, H. N. ve Yaka, İ. A. (Aralık 2010). Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri’nin (Yiye-I), Kendilik Algısı, Olumsuz Otomatik Düşünceler ve Psikopatolojik Belirtiler Bağlamında İncelenmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(26),64-76.
- Terzi, Ş. ve Cihangir, Ç. Z. (2009). Bağlanma Stillerinin Öznel İyi Olmayı ve Stresle Başa Çıkma Tutumları Yordama Gücü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31), 1-11.
- Towler, A., J, S. A. and F. (2013). Attachment Styles, Relationship Satisfaction and Well-Being in Working Women. *The Journal of Social Psychology*, 279 - 298.
- Tufan, B. ve Yıldız, S. (1993). *Geri Dönüş Sürecinde İkinci Kuşak*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Yavuzer, H. (1999). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2002). *Eğitim ve gelişim özellikleriyle okul çağı çocuğu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2012). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yazıcıoğlu, G. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri Ve Stresle Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki: ODTÜ Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Anabilim Dalı Aile Eğitimi Ve Danışmanlığı Programı. Yüksek Lisans Tezi*.
- Yörükoğlu, A. (1985). *Gençlik çağı*. Ankara: Tisa Matbaas.

Zeanah, C., H., Boris, N., W., Larriey, J. and A. (1997). Infant Development and Developmental Risk: a Review of The Past 10 Years. *J Am Acad Child Adolescent*

EKLER

Ek 1 – Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli katılımcı;

Bu araştırma, Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programında Yüksek Lisans Tez Çalışması kapsamında yürütülmektedir.

Bu bilgi toplama aracı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yaşayan bireylerin, kişilerin benlik saygısı ile bağlanma stillerinin romantik ilişkiler üzerindeki etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Vereceğiniz yanıtlarda **doğru veya yanlış yanıt yoktur**, cevaplarınız hiçbir kimse ile **paylaşılmayacaktır**. Değerlendirmeler toptan yapılacaktır. İşaretlediğiniz seçeneğin sizin için en doğrusu olması önemlidir.

Vakit ayırdığınız için teşekkür ederim.

Buse Karabaşak

Yakın Doğu Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yrd. Doç. Dr. Gözde Latifoğlu
Danışman

Kişisel bilgileriniz;

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Kadın () Erkek ()

Uyruk:

KKTC () TC () KKTC/TC () Diğer ()

Mesleğiniz:

Özel Sektör () Kamu () Öğrenci () Çalışmıyor ()

Eğitim Durumunuz:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora ()

Yaşadığınız Bölge:

Lefkoşa () Girne () Güzelyurt () Mağusa ()

Ek 2 – Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

ROSENBERG BENLİK SAYGISI ÖLÇEĞİ

M. Rosenberg tarafından geliştirilen Rosenberg Benlik Saygısı ölçeği likert tipi bir kağıt – kalem testidir.

Lütfen aşağıdaki soruları okuyup, kendinize uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneği X işareti koyarak gösteriniz.

1. Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
2. Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
3. Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
4. Ben de diğer insanların birçoğunun yapabildiği kadar bir şeyler yapabilirim.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
5. Kendimde gurur duyacak fazla birşey bulamıyorum.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
6. Kendime karşı olumlu bir tutum içindeyim.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
7. Genel olarak kendimden memnunum.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
8. Kendime karşı daha fazla saygı duyabilmeyi isterdim.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
9. Bazen kesinlikle kendimin bir işe yaramadığımı düşünüyorum.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
10. Bazen kendimin hiç de yeterli bir insan olmadığımı düşünüyorum.	A) Çok Doğru	B) Doğru	C) Yanlış	D) Çok Yanlış
11. Başınıza gerçekten bir şey geldiğinde kimse sizin durumunuzla pek ilgilenmeyecektir.	A) Doğru		B) Yanlış	
12. . İnsan doğasında yardımlaşma gerçekten vardır.	A) Doğru		B) Yanlış	
13. . Dikkatli davranmazsanız insanlar sizi kullanacaklardır.	A) Doğru		B) Yanlış	
14. Bazı kişiler, insanların büyük çoğunluğunun güvenilebilir olduğunu, bazıları ise insanlarla ilişkilerinde çok güvenilemeyeceğini söylerler. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz ?	A) İnsanların Çoğuna Güvenilebilir.		B) İnsanlarla İlişkilerde Çok Güvenilemez.	
15. İnsanlar daha çok başkalarına yardım etmeye mi, yoksa kendi	A) Başkalarına Yardım		B) Kendi	

çıkarlarını düşünmeye mi eğilimlidirler ?	Etmeye		Çıkarlarını Düşünmeye	
16. Ulusal veya uluslar arası önemli bir konuda görüşünüzü belirttiğinizde birisi size gülerse ne hissedersiniz ?	A) Çok İncinirim Ve Rahatsız Olurum.	B)Biraz İncinirim Ve Rahatsız Olurum.	C) Beni Pek Fazla Etkilemez.	
17. Ulusal veya uluslar arası sorunlar tartışıldığında genellikle kötü izlenim bırakacak bir şey söylemektense hiçbir şey söylememeyi tercih ederim.	A) Doğru		B) Yanlış	
18. Toplumsal konularla ilgili tartışmalarda insanları kızdıracak bir şey söylemektense hiçbir şey söylememeyi tercih ederim.	A) Doğru		B) Yanlış	
19. Siz 10 – 11 yaşlarınızdayken anneniz arkadaşlarınızı tanır mıydı ?	A)Hepsini Tanırdı	B)Çoğunu Tanırdı	C)Bazılarını Tanırdı	D)Hemen Hemen Hiçbirini Tanımazdı
20. Bu dönemde babanız arkadaşlarınızı tanır mıydı ?	A)Hepsini Tanırdı	B)Çoğunu Tanırdı	C)Bazılarını Tanırdı	D)Hemen Hemen Hiçbirini Tanımazdı
21. . 5. – 6. sınıflardayken karneniz iyi olduğunda anneniz çoğu zaman ilgilenmezdi.	A) Doğru		B) Yanlış	
22. 5. – 6. sınıflardayken karneniz iyi olduğunda babanız çoğu zaman ilgilenmezdi.	A) Doğru		B) Yanlış	
23. 5. – 6. sınıflardayken karneniz kötü olduğunda anneniz çoğu zaman ilgilenmezdi.	A) Doğru		B) Yanlış	
24. 5. – 6. sınıflardayken karneniz kötü olduğunda babanız çoğu zaman ilgilenmezdi.	A) Doğru		B) Yanlış	
25. Sizce diğer aile bireyleri sizin söylediğiniz şeylerle ne kadar ilgilenirler ?	A) Çok İlgilenirler	B) Oldukça İlgilenirler		C) İlgilenmezler

Ek 3 – Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri – Iı

YAKIN İLİŞKİLERDE YAŞANTILAR ENVANTERİ-II

Aşağıdaki maddeler romantik ilişkilerinizde hissettiğiniz duygularla ilgilidir. Bu araştırmada sizin ilişkinizde yalnızca şu anda değil, genel olarak neler olduğuyula ya da neler yaşadığınızla ilgilenmekteyiz. Maddelerde sözü geçen "birlikte olduğum kişi" ifadesi ile romantik ilişkide bulunduğunuz kişi kastedilmektedir. Eğer hali hazırda bir romantik ilişki içerisinde değilseniz, aşağıdaki maddeleri bir ilişki içinde olduğunuzu varsayarak cevaplandırınız. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılardaki 7 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak gösteriniz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7

Hiç

Kararsızım/

Tamamen

Katılmıyorum

fikrim yok

katılıyorum

1. Birlikte olduğum kişinin sevgisini kaybetmekten korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
2. Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
3. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin artık benimle olmak istemeyeceği korkusuna kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
4. Özel duygu ve düşüncelerimi birlikte olduğum kişiyle paylaşmak konusunda rahat hissedirim.	1	2	3	4	5	6	7
5. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin beni gerçekten sevmediği kaygısına kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
6. Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip dayanmak konusunda kendimi rahat bırakmakta zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
7. Romantik ilişkide olduğum kişilerin beni, benim onları önemsedığım kadar önemseyemeyeceklerinden endişe duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
8. Romantik ilişkide olduğum kişilere yakın olma konusunda çok rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
9. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin bana duyduğu hislerin benim ona duyduğum hisler	1	2	3	4	5	6	7

kadar güçlü olmasını isterim.							
10. Romantik ilişkide olduğum kişilere açılma konusunda kendimi rahat hissetmem.	1	2	3	4	5	6	7
11. İlişkilerimi kafama çok takarım.	1	2	3	4	5	6	7
12. Romantik ilişkide olduğum kişilere fazla yakın olmamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
13. Benden uzak olduğunda, birlikte olduğum kişinin başka birine ilgi duyabileceği duygusuna kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
14. Romantik ilişkide olduğum kişi benimle çok yakın olmak istediğinde rahatsızlık duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
15. Romantik ilişkide olduğum kişilere duygularımı gösterdiğimde, onların benim için aynı şeyleri hissetmeyeceğinden korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
16. Birlikte olduğum kişiyle kolayca yakınlaşabilirim.	1	2	3	4	5	6	7
17. Birlikte olduğum kişinin beni terk edeceğinden pek endişe duymam.	1	2	3	4	5	6	7
18. Birlikte olduğum kişiyle yakınlaşmak bana zor gelmez.	1	2	3	4	5	6	7
19. Romantik ilişkide olduğum kişi kendimden şüphe etmeme neden olur.	1	2	3	4	5	6	7
20. Genellikle, birlikte olduğum kişiyle sorunlarımı ve kaygılarımı tartışırım.	1	2	3	4	5	6	7
21. Terk edilmekten pek korkmam.	1	2	3	4	5	6	7
22. Zor zamanlarımda, romantik ilişkide olduğum kişiden yardım istemek bana iyi gelir.	1	2	3	4	5	6	7
23. Birlikte olduğum kişinin, bana benim istediğim kadar yakınlaşmak istemediğini düşünürüm.	1	2	3	4	5	6	7
24. Birlikte olduğum kişiye hemen hemen her şeyi anlatırım.	1	2	3	4	5	6	7
25. Romantik ilişkide olduğum kişiler bazen bana olan duygularını sebepsiz yere değiştirirler.	1	2	3	4	5	6	7
26. Başımdan geçenleri birlikte olduğum kişiyle konuşurum.	1	2	3	4	5	6	7
27. Çok yakın olma arzum bazen insanları korkutup uzaklaştırır.	1	2	3	4	5	6	7
28. Birlikte olduğum kişiler benimle çok yakınlaştığında gergin hissedirim.	1	2	3	4	5	6	7

29. Romantik ilişkide olduğum bir kişi beni yakından tanıdıkça, “gerçek ben” den hoşlanmayacağından korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
30. Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip dayanma konusunda rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
31. Birlikte olduğum kişiden ihtiyaç duyduğum şefkat ve desteği görememek beni öfkeliendirir.	1	2	3	4	5	6	7
32. Romantik ilişkide olduğum kişiye güvenip dayanmak benim için kolaydır.	1	2	3	4	5	6	7
33. Başka insanlara denk olmamaktan endişe duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
34. Birlikte olduğum kişiye şefkat göstermemek benim için kolaydır.	1	2	3	4	5	6	7
35. Birlikte olduğum kişi beni sadece kızgın olduğumda önemser.							
36. Birlikte olduğum kişi beni ve ihtiyaçlarımı gerçekten anlar.	1	2	3	4	5	6	7

Ek 4 - Özgeçmiş

Buse KARABAŞAK

Eylül 1992 yılında Lefkoşa’da doğdu. İlkokul eğitimini Hamitköy Dr. Fazıl Küçük ilkokulunda tamamladı. Ortaokul eğitimini ise Atleks Sanverler Ortaokulunda tamamladıktan sonra lise eğitimini Bülent Ecevit Anadolu Lisesinde tamamladı. 2010 – 2014 yılları arasında Yakın Doğu Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünde lisans programını bitirdi. 2014 – 2015 yılları arasında Colourland Prep School’da etüt ve okul öncesi öğretmenliği yaptı. 2016 yılında başlayıp devam etmekte olduğu Little Music Box Play House’da okul öncesi öğretmenliğini sürdürmektedir.

Ek 5 - Etik Kurul Raporu

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

04.03.2019

Sayın Buse Karabaşak

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2019/285 proje numaralı ve **“Bireylerin Benlik Saygısı ve Bağlanma Stillerinin İlişkisinin İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Direnç Kanol

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

TURNITIN (Orjinallik Raporu)

ORIGINALITY REPORT			
16%	13%	8%	%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS
PRIMARY SOURCES			
1	GÜNDOĞDU, Yusuf Bahri. "PSİKANALİTİK KİŞİLİK KURAMLARINA GÖRE GELİŞİM VE DEĞİŞİMİN İMKÂNI", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2016. Publication	3%	
2	psikolojigazetesi.com Internet Source	2%	
3	www.akademikbilgisistemi.com Internet Source	1%	
4	iksadjournal.org Internet Source	1%	
5	adudspace.adu.edu.tr:8080 Internet Source	1%	
6	bilimname.erciyes.edu.tr Internet Source	1%	
7	www.turkpsikolojiyazilari.com Internet Source	1%	
	www.jret.org		